

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . 28 K. | 1/2 évre . . 7- K.
 Félévre . . . 14 K. | Egy hóra . 240 K.

Főszerkesztő
MÓRA FERENC

Felelős szerkesztő
FEHÉR ÁRPÁD

Kiadótulajdonos
ENGEL LAJOS
 NYOMDA- ÉS LAPVÁLLALAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal TELEFON
DUGONICS-TÉR 12. (Napló-ház.) 94.

Az új törvény.

SZEGED, január 26.

Még meg kell várni, míg átmege a főrendiházhoz a nagy darab paksaméta s azután készen van az új sajtótörvény. A főrendeknél még lesznek ellenzéki felszólalások, egyébként azonban a többség el fogja fogadni a törvényt, azon az alapon, hogy szeretné ő látni azt a törvényt, amit el ne fogadna. Utána jön a szentesítés s azzal aztán befejeződik a dolog s csak az érvénybelépés határidejét kell kimondani. S meg van az az új sajtótörvény, a mely oly sürgős volt a munkapártnak, hogy érte minden más fontos és életbevágó dolgokat raktári áru gyanánt kezelt és a sutba vett. S ezzel aztán az újságírásnak egy olyan új korszaka kezdődik, ami elé mindnyájan kíváncsian tekinthetünk. Azok is, akik olvasók s azok is, akik csinálják az újságot.

Kétségtelen, hogy az új törvénybe eleinte egy-két újságíró beleüti a lábát. S akkor újból lármák és kavargások lesznek. Előbb áldozatoknak kell lenni, amíg kiderül, hogy lehetetlenül rossz ez a törvény s hogy akik csinálták, azok az újságírásnak nem hogy a pszichológiáját, de még a közönséges technikáját sem ismerik. Egy agyafurt és lehetetlen szerkesztmény, amely olyan cenzurát akar gyakorolni, hogy ahhoz képest a Bach-korszak policájinspektorainak a működése csak kismiska volt.

Ezt azoknak, akik nem akarják elhinni, majd a való élet mutatja meg. Majd be fogják akkor látni, hogy az amugy is fölös számban való rossz törvényeink megszaporodtak egygyel, még pedig egy kiméletlenül rosszal. Azt bizonyára nem tagadja senki, hogy a magyar országgyűlés már sok rossz törvényt terjesztett szentesítés végett a király elé, de ilyen elhibázottra még sohasem jutott. Mert ebben a törvényben csakugyan ott van a sanda mézáros esete, aki nem oda vág, ahova néz. Új sajtótörvény kellett. Olyan, a mely a sajtóban fölbujánzó szemetet kikapálja abból a talajból. De ez a törvény nem csak azt kapálja ki, hanem az egész veteményt. A hazugságot akarná megölni, s a helyett megöli a gondolatszabadságot.

Amazt a kapálást mindenki szívesen vette volna, ugy a rendes újságolvasó, mint a rendes újságcsináló. Visszaéléseket teljesen megszüntetni ugyan egy törvény sem tud, de lehetőleg korlátozni kell azokat. Minden állam hoz büntető törvényeket bizonyos deliktumok elkövetése ellen s azért mégis minden államnak tele vannak a börtönei. Ami eléggé mutatja, hogy az élet hibáit teljesen kiirtani nem

lehet. De azért gyomlálni kell azon a földön mindig, ahol rendes tenyészetet akar az ember. Minden utszéli gyomnövényt ki kell szántani a sajtónak ugarrá változott, egykor szép televény földjéből. Az idők folytán annyira ugarrá változott ez a televény, hogy semmi-féle mélyítő eke sem elég mély hozzá. A sajtóbeli visszaéléseknek egész sorozatai vannak. A szabadság szabadossággá változott. Ülte orgiáit. Annak idején Szabados Jánost a lapszerkesztői székből vitte a közbizalom azon megtiszteltetésekbe, amiket a köz csak a kiválóinak ad, ujabban láthatták, hogy egyes «szerkesztő urakat» testi fenytékkel volt kénytelen a közönség a városból való eltávolodásra kényszeríteni. Ezek tények. S ezek a tények elfajulást mutatnak. Az új törvénynek az a része, amely ezen a területen kánsza akar lenni a dudva ellen, jó törvény. Sajnos azonban, hogy vannak ennek a törvénynek olyan rendelkezései is, amelyek nem a szabadosságot irtják, hanem a sajtó tisztességes szabadságát irtják, s általán a gondolatszabadságot veszélyeztetik. E tekintetben elég az előzetes cenzurára utalni. Ott van azután a kaució is, amely már minden modern államban törölve van s ez a mostani magyar kormány is törölte Horvátországban, ellenben Magyarországon nem hogy törölte volna, de emelte. Hát ez már rosszakarát, amit semmivel sem lehet indokolni. Csak tünni lehet addig, amíg jó éjszakát nem mondanak Tisza István és társai. Ami remélhetőleg minél hamarabb be fog következni. S azután nem jöhet más, mint ennek a törvénynek a reveziója.

A külváros forradalma.

Vizvezetőket, csatornázást, utcarendezést követelnek.

Ez a hét a külvárosi polgárságé. Minden nagyobb érdeklődést, amely a szerdán kezdődő közgyűlés iránt megnyilvánul, kell hogy az ő jogos kívánságuk foglaljon le. A külváros megmozdult, hatalmas tömegű résztvevővel népgyűlést tartott, indítványok özönével ostromolja a közgyűlést, csatornázást, vízvezetőket, utcarendezést követelve.

Népgyűlés.

A népgyűlést a negyedik kerületi háztulajdonosok egyesületének kezdeményezésére tartották meg vasárnap délután. A Szeged IV. kerületi háztulajdonosok és polgárok egyesületének tisztikara idősb. Lévy Béla elnöke alatt eddig is sokat dolgozott a külváros részek csatornáztatása és rendezése ügyében, ezért alakították meg az egyesületet is, mely azután az összpolgárság részvételével va-

sárnap délután 3 órakor mintegy ötszáz ember jelenlétében a Szt. György-iskola tornatermében nagy népgyűlést tartott. A gyűlésen id. Lévy Béla elnök bejelentette, hogy az illetékes hatóságok a kérdés iránt a legnagyobb jóindulattal viseltetnek s az emésztőgödrök ügyében Pillich Kálmán törvényhatósági bizottsági tag intencioi szerint fognak eljárni. Szántó János mutatott be határozati javaslatot, amelyet egyhangulag elfogadtak. Wimmer Fülöp indítványozta, hogy a határozatot deputáció vigye a tanács elé, mely deputáció kérné a hatóságot a csatornázás lehető leg-rövidebb idő alatti elkészíttetésére.

Kószó István dr. helyeselte a küldöttség eszméjét, azt szükségesnek tartja ő is, hogy a tanács egyidejű értesítésével a belügyminisztériumhoz is küldessék fölterjesztés. Frankl Antal kijelentette, hogy minden törvényhatósági bizottsági tagnak sürgetni kell a csatornázást, hogy a polgárság állásfoglalásával együtt a hatóságot gyors intézkedésre sarkalják. Marosán László okszerűbb városrendezési politika üzését javasolja, Kóncz Károly a többi városrészek lakosságának egy-célú működésében látja a sikert. A népgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy a határozati javaslatot Kószó István dr. vezetése mellett küldöttségileg a tanácshoz juttatja és a belügyminisztériumhoz fölterjeszti. Beszélt még Strack Ádám, aki ellenezett minden kérést, mert ő csak jogát követeli, azonban a népgyűlés más véleményen volt.

Százhuszonhárom háztulajdonos aláírásával ellátott indítványt Frankl Antal nyújtotta át a tanácsnak. Az indítvány a következő:

Tekintetes Tanács! Szeged város nagyköruti polgárságának nevében nyújtjuk át tiszteletteljes jelen kérvényünket azon reményben, hogy ügyünket, mely nem csupán a mi ügyünk, de Szeged város polgárságának ügye — a nagykörut végleges rendezését — minden más mellékutca mellőzésével mielőbb dülőre juttatni kegyeskedjék.

Készséggel elismerjük, hogy a sugárutak, mint olyanok, amelyek a város periferiáit a belvárossal összekötik, melyek tehát a forgalom ütőerei, legelsősorban rendezendők, de nem hallgathatunk egy pillanatig sem, amidőn azt látjuk, hogy jelentéktelen mellékutcák, melyek forgalom tekintetében a legutolsó helyen állanak, már véglegesen rendezettek vagy rendezésük a közel jövőre tervbe vétetett, a nagykörut azonban, mely forgalom tekintetében a sugárutakkal egyenrangú, melynek feltöltése még a királyi biztosság idejében véglegesen befejeztetett, mely ennél fogva aránylag véve legkisebb költséggel volna rendezhető, még mindig mostoha elbánásban részesül.

Kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni a tekintetes városi tanácsot arra, hogy Szeged város leendő gyöngye — a nagykörut — ez idő szerint Szeged város legnagyobb szégyene. Csatornája nincs, a házbirtokosok az el nem emészthető szennyvizek miatt örökös pénzbirdsággal sújtatnak, portermelő képessége pedig oly nagy, hogy az egész várost beborító porfellegek innen kerekednek gyilkos

Butorokat

és mindennemű lakás-berendezési cikkeket **legjobban és legolcsóbban az újonnan megnyílt**

BERNOVICS GYULA butorraktárában — **szerezhető be.** —

Szeged, Kárász-utca 7. Telefon 1303.

utjukra, megfertőzve a teljesen rendezett városrészek levegőjét is. Locsolás a lehető leg-ritkább, valószínűleg azért, mivel ugyanis hiába locsoltatnék, nem lévén képes oly nagy mennyiséget sárrá változtatni.

Létfenntartásunk is arra ösztönöz, hogy a nagykorut mielőbb rendeztessék. Csatorna és rendes kövezet híján nem fejlődhetik, házai az árvíz korából valók, kényelmes lakásaik nincsenek és — tekintettel a fenti hiányokra — nem is építhetők, a lakbér e szerint minimális, 2—4%-ot gyümölcsöző, mely körülmény súlyosbitva a mostani terhes pénzügyi viszonyokkal és éppen az elmúlt évben kivetett mintegy 30 százalékos adófelemeléssel teljes katasztrófához vezet.

Igaz, hogy az utóbb említett adóteher az egész város lakosságát sújtja, de mégis legjobban azokat, ahol a városias élet alapfeltételei hiányában ipar és kereskedelem ki nem alakulhat és a lakások ez oknál fogva nem modernizálhatók, nem értékesíthetők.

Tisztelettel kérjük a csatorna munkálatoknak haladéktalan megindítását és ezzel kapcsolatosan a végleges rendezést a nagykorú villamossal egyidejű kiépítésével, hogy a színmagyar 122.000 lakost számláló alföldi metropolis körútjának porával ne gazdagítsa a tüdőbetegek amag is rengeteg számát és hogy ottlakó polgárai az immár elviselhetetlen áldozataik fejében megkapják boldogulásuk s továbbfejlődésük alapfeltételeit.

A vízvezetékért.

Sőreghy Mátyás dr. egy másik beadványában a vízvezetéknek a külvárosra való kiterjesztését indítványozza. Indítványában a következőket mondja:

A város hatóságának, mint az egész törvényhatóságának meg kell ragadnia minden alkalmat, mely a külvárosrészek fejlesztésére vonatkozik s mely alkalmas arra, hogy a külvárosrészekbe vonza a város intelligens közönségét is. Ilyen volna főként a vízvezetéknek az egész városra leendő kiépítése. Ez azonban még most kivihetetlennek látszik. Szükséges azonban, hogy ott, ahol ez lehetőséges, a külvárosrészt is ellátassék magasnyomású vízvezetékkel. Ilyen része a városnak a Kálvária-utca nagykoruton kívüli része. Ezen utca nagykoruton kívüli részének magasnyomású vízvezetékkel leendő ellátása semmi nehézségbe nem ütközik és a városnak költségébe sem kerül. A vízvezetési hálózat ugyanis már le van fektetve, minden házhoz a bevezető csövek le vannak rakva s emellett ezen utcarészletnek magasnyomású vízzel leendő ellátása a jelenlegi városi vízmű szolgáltatási képességére sem lenne semmiféle hátrányos befolyással. Ez utcarész összes házait ugyanis jelenleg is a Zoltán-utca sarkán lévő vízkifolyó látja el vízzel, mely kifolyó szintén a magasnyomású vízvezetékéből nyeri a vízmennyiséget. Ennélfogva a vízvezetéknek ezen házakban való megnyitása által csak az a különbség lenne, hogy most a lakosoknak a Zoltán-utca sarkára kell elmenni vizért, akkor pedig saját udvarukban, illetve lakásukban kapnának vizet. Nyissuk meg tehát ezen vízvezeték, hogy ezáltal azon háztulajdonosok, kik nagy költséggel a vízvezetési hálózatot lefektették, annak ellenértékét is lássák. Miért is a következő indítványt terjesztem Nagyságod elé:

Mondja ki a törvényhatóság, hogy a Kálvária-utca nagykoruton kívüli részén lefektetett vízvezeték a városi vízműbe bekapcsolatja, hogy ezáltal ez utcarész lakosai is magasnyomású vízzel látassanak el.

Pillich Kálmán is két nagyfontosságú indítványt adott be, amelyeket lapunk legközelebbi számában ismertetünk.

A Fehértó hasznosításáról.

Irta Lázár György dr. polgármester.

A januári közgyűlés elé kerül a Fajka Lajos-féle indítvány és a Lévy Béla-féle beadvány alapján újból a halastavak kérdése és ekként bizonyára sokak agyában felmerül azon kérdés, hogy is állunk a fehértó hasznosításával.

Erre a kérdésre a felvilágosítást röviden megadom. Ezelőtt jó kilenc esztendővel, vagyis hivatalba lépésem után következő évben kezdtem foglalkozni ezen kész kérdéssel; legelőször földünket, Treitz Péter osztálygeológust kértem meg arra, hogy a hasznosítás iránt tervezetet dolgozzon ki. Treitz Péter helyszíni szemlék után ki is dolgozott egy tervezetet, minthogy azonban időközben a szikes talajok javításának kérdésével a földművelésügyi miniszteriumban is intenzíve kezdtek foglalkozni, ennélfogva magánuton Rapaics Radó államtitkárt kértem meg arra, hogy a Fehértó hasznosításának ügyét az illető miniszteriumbeli osztály feladatává tegye. Ő ezt meg is tette. Az osztály először a szénatermelés kérdését vetette fel, ámbar Rapaicsnak az ellen súlyos aggodalmi voltak, ugyannyira, hogy egy ízben kijelentette, hogy megeshi ő azt a szénát mind, amit a Fehértó terem, az osztály a szénatermeléshez még mindig ragaszkodott s hosszas helyszíni szemlék, tanácskozások és ankétézések után számításait a jövedelmezőség dolgában ez alapon készítette el.

Ezen elaborátum letárgyalására megtartott tanácskozás alkalmával azonban kitűnt, hogy eltekintve a vízadavezetés nehézségeitől, a szükséges trágyamennyiség oly rettenetes költséget igényelne, hogy ezzel szemben a terület jövedelmezősége teljesen elesné.

Ez okból a fűtermelés utján való hasznosítás eszméje elejtetett, annál inkább, mert az állam által egyéb helyeken létesített ily berendezések sem váltak be. Ekkor vettett fel a halgazdaság berendezésének kérdését s Darányi és Tallián miniszter urak el is rendelték a halgazdaság terveinek elkészítését. A tervek elkészülvén, azok a miniszteriumban letárgyaltattak, konstatáltattak, hogy a vízzel való ellátás és halászati berendezés összes költsége 1.300.000 korona körüli összegbe kerül s a 2500 holdas complexumból a városnak holdankint legalább 25—30 korona haszna lesz. Ezek után oda törekedtem, hogy ezen művelet végrehajtásaira a város öntöző csatornákról szóló törvényben megállapított államsegélyben részesíttessék s e kérdésben a földművelési és pénzügyminiszteriumok között hosszú írásbeli tárgyalások is folytak, amelyek a pénzügyminiszterium által elfoglalt rideg álláspont folytán azon eredményre vezettek, hogy a város a jelzett törvény alapján államsegélyben nem részesíthető, mert a halgazdaság nem talajjavítás. Ily körülmények között a földművelésügyi kormányt éppen átvette Serényi Béla grófhhoz fordultam s kiveszközöltem, hogy utasíttassa Landráf János miniszteri tanácsos, országos halászati főfelügyelőt, hogy más irányu államsegély engedélyezése dolgában velem újból tárgyaljon és ez ügyet a fiatal miniszter annyira komolyan vette, hogy a Szegeden létesítendő halászati berendezésekre vonatkozó terveitegyik budget beszédében a képviselőházban be is jelentette. Én többszörösen tárgyaltam Landráf miniszteri tanácsossal; az államsegély mérvére nézve azon elvi megállapodás jött létre közöttünk, hogy a halastóhoz az állam szolgáltatja a vizet, a város pedig fedezi a halászati berendezések egyéb költségeit, mihez képest az állam 7—800.000 koronával, a város pedig 5—600.000 koronával járult volna a hasznosításhoz. A tárgyalások ezen kedvező fordulata alapján a városi hatóság kiküldöttei szemlék is tartottak a magyarországi, horvátországi és szlavóniai halastavak fölött, mielőtt azonban az ügy miniszteri döntés alá került volna és abban a város közönsége is állást foglalt

volna, bekövetkezett az az általános pénzügyi válság, minek folytán a további tárgyalás egyenlőre függőben van.

Legutóbb a múlt év szeptember elején beszéltem ez ügyben Landráf miniszteri tanácsos urral, kivel abban állapodtunk meg, hogy a múlt év őszén a tervek s az államsegély dolgában Szegeden értekezletet tartunk, ugyancsak szeptemberben felhívtam ez ügyre Ghilányi miniszter urnak a figyelmét, aki támogatását megígérte; az értekezlet azonban elmaradt, mert szeptember 7-én ágyba estem. Az értekezletet meg fogjuk tartani a tavasszal, mert vélem ényem szerinte ezen fontos hasznóhajtó és közéletmezésre előnyös közgazdasági ágat a városnak feladnia nem szabad.

Megjegyzem, hogy néhány év előtt sikerült a fehértónak halgazdaságra való berendezésére a földművelésügyi miniszterium támogatásával egy hatalmas bérlőt fognom, akinek ugy vononi helyzete, mint szakértelme garanciát nyújtott arra, hogy a halgazdaságot a Fehértó területén felvirágoztassa. Arra is kötelezte magát a hatalmas bérlő, hogy a szegedi piacon 400 métermázsát halat kilónként 1 koronájával évenként a közfogyasztásnak átenged. A közgyűlés azonban, mint akkor beszéltek, a szegedi halászgazdák érdekéből, a szerződést egy szó többséggel elvetette; pedig ha akkor — ezelőtt 5—6 évvel — elfogadja, a Fehértó olcsó halát már mily szépen edegélnék.

Milyen tervek szerint épül a fogadalmi templom?

Foerk elejtette Schulek terveit!
Pillich Kálmán panaszos indítványa.

Nagy meglepetést keltett a hétfői tanácsülésen Pillich Kálmánnak a közgyűléshez beadott azon indítványa, melyben felpanaszolta, hogy a fogadalmi templomot Foerk Ernő műépítész nem azon tervek szerint építi, amelyeket Schulek megállapított. Kedden foglalkozik a közgyűlést előkészítő tanácsülés az indítvánnyal, amely a következő:

Tekintetes tanács! Tudomásom szerint a fogadalmi templom felépítésére egy nagyobb bizottság lett kiküldve. Azt is tudom, hogy Schulek Frigyes által készített terv lett a közgyűlés által elfogadva és a miniszterium által jóváhagyva. A hírlapi közleményekből tudom, hogy nagyon kisszámú bizottságot alkotott a város tanácsa és ezen kis bizottságot hatalmazta fel az építkezés felügyeletére és vezetésére. Hírlapi közleményekből azt is tudom, hogy a fogadalmi templom kiépítési terveiben lényeges változtatást tett az építő-bizottság. Én figyelemmel kísértem a fogadalmi templomunk kiépítése ügyében felmerült minden mozzanatot és így az Építőipar című szaklapban megjelent tervrajzokból azt látom, hogy Foerk Ernő műépítész ur elejtette Schulek tervében nagyon értékesen és diszesen megoldott kettős torony felső részének tervrajzát és ma már a rókusai templom süvegcsukor alakzatú nagyon csekély értékű tervek szerinti kiépítés van alkalmazásba véve.

Feltűnt nekem, hogy az eddigi építkezéseknél is nem látom rendezve a még el nem bontott templom és régi épületeknek miként lett értékesítését. Feltűnt nekem, hogy az eddigi építkezéseknél bizonyos irányban állítólagos megtakarítások tervezettek, részben nagyobb kiadású munkák rendeltettek meg. Mindezek engem bizonyos aggodalommal töltenek el, mert óhajtanám, hogy ez a nagy mű közmegelegedésre, teljes megnyugvásra épülne ki. Nem szeretek homályban lenni és közérdekű tárgyakhoz csak úgy szeretek hozzászólni, ha az ügyet alaposan és kimerítően ismerem. Hónapok óta törekedem arra, hogy a fogadalmi templom építését aktaszzerűen megismerjem.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

Szeged város közönségének ezen fogadalmi templom kiépítéséhez két irányban erős érdekek fűződnek. Az egyik az, hogy jól és szépen épüljön ki. A másik az, hogy takarékosan szemelött való tartásával a célnak megfelelőleg épüljön ki.

Ezért indítványozom, utasítsák a tek. tanács, hogy a fent előadottakra vonatkozólag a legközelebbi közgyűlésre tegyen előterjesztést.

Fülöp igazgató-tanítót áthelyezésre ítélte a fegyelmi választmány.

Hétfőn délután tárgyalta a fegyelmi választmány Lázár György dr. polgármester elnöklésével Fülöp József felsőközponti igazgatónak fegyelmi ügyét. Fülöp ellen két évvel ezelőtt Scossa Dezső most már nyugalmazott tanfelügyelő hozta javaslatba a fegyelmi megindítását, fel is függesztette a közigazgatási bizottság, de a kultuszminiszter megsemmisítette ezt a határozatot. Rengeteg vádat hoztak föl az igazgató ellen, de ezek mára már összezsugorodtak háromra és ezek miatt a királyi ügyészség Fülöp áthelyezését javasolta. Nagyon sok tanító érdeklődött a fegyelmi tárgyalás iránt, akik, mikor Fülöp védekezett, meg is éljeneztek.

— Tetszésnyilvánításnak itt nincs helye — mondta a polgármester — tartózkodjanak attól.

Három órai tárgyalás után hozott a fegyelmi választmány ítéletet, amely szerint Fülöpöt három vádpontban találta vétkesnek és saját költségén való áthelyezésre ítélte.

Lázár György dr. polgármester elnökölt a fegyelmi választmány ülésén, amelyen Taschler Endre főjegyző, Turóczy Mihály dr. tiszti főügyész, Szapár József dr. vezető királyi ügyész, Kedacic Károly pénzügyigazgató, Jánossy Gyula tanfelügyelő, Kószó István dr. és Rósa Izsó dr. bizottsági tagok vettek részt.

Jánossy Gyula tanfelügyelő ismertette Fülöp József felsőközponti igazgató fegyelmi ügyét. Fülöp József ellen még 1912-ben Scossa Dezső, nyugalmazott tanfelügyelő indította meg a vizsgálatot. A vád szerint az igazgató gondnoki határozat nélkül magas díjazással szolgát alkalmazott és azt olyan teendők ellátására használta fel, amelyek postai utca is elláthatók; a felügyeletére bizott iskolákat nem látogatta annyiszor, ahányszor arra köteles; a gondnoksági elnökkel olyan iratokat is aláírt, amelyeket csakis gondnoki határozattal lehetett volna kiadni; a gondnoki tagok közül nem mindenkinek küld meghívót, hírlapi cikkekben támadta a városi tanácsot és közhatalóságot; Turkó és Póci külterületi tanítóknak táncmulás ürügye alatt hetenként háromszor a délutáni előadás elmulasztására engedélyt adott. A közigazgatási bizottság 1912 februárjában a fegyelmi vizsgálatot még a következőkre terjesztette ki: Fülöp az állami iskola pénztárát mint gondnok kezelte s a pénztárvizsgálatnál kiderült, hogy az 1908—9 tanévi számadásokat azért lehetett csak két év múlva rendezni, mert 800 koronával nem tudott elszámolni és azzal az új gondnok sürgetésére csak két év múlva tudott elszámolni. Kiterjesztette a közigazgatási bizottság a fegyelmi vizsgálatot arra is, hogy gondnoksági határozat nélkül oly nagy mennyiségű írószert megrendeléseket tett, amelyre szükség nem volt; hogy 500 koronát előlegül vett fel szabálytalanul a gondnokság pénztárából; hogy félévi szabadságot kért súlyos betegsége gyógyításának ürügye alatt és bár három hónap alatt meggyógyult, nem jelentkezett tanításra, hanem ehelyett a vármegyei iskolákban járt és ott a tantestületeket tankönyvek használatba vételére sarkalta, és azzal is vádolták, hogy a vármegyei tanítótestületekben békétlenséget szított.

A közigazgatási bizottság függesztette Fülöpöt állásától, de a kultuszminiszter ezt a határozatot megsemmisítette. A lefolytatott vizsgálat eredményeképpen a szegedi királyi ügyészség részéről Szapár József dr. vezető királyi ügyész vádindítványt adott ki. Ebben azt indítványozta, hogy Fülöp Józsefet az 1907. évi XXVI. törvénycikk 14 szakaszába ütköző, felettes hatósággal szemben tanusított durva, tiszteletlenség által és kötelességének elmulasztása által fegyelmi vétségben vétkesnek mondják ki és ezért saját költségén való, más állomásra való áthelyezésre és fizetésemelkedésének egy évre való megvonására ítéljék, a többi vádpontokat illetőleg azonban a fegyelmi eljárást szüntessék be.

Szapár József dr. vezető királyi ügyész vádbeszédében felemlítette, hogy Fülöp a tanítóegyesület ülésén durva hangon támadt akkori felettes hatósága ellen. A második vádpont, amelyet megállónak tart, az, hogy 800 koronával későn számolt el és 500 koronát jogtalanul felvett. Nagyon súlyosnak tartja a felettes hatósága ellen mondott támadó beszédét. Ezért a felettes hatósága ellen elkövetett fegyelmi vétség miatt kérte Fülöpnek áthelyezését és fizetése emelkedésének egy évre való megvonását.

Czibula Antal dr. védőbeszédében felemlítette, hogy az ügyészi vádindítvány szinte védelemszerűvé válik, amikor a védeence ellen emelt súlyos vádpontok közül csak háromat tart fennállóknak. Ezek a fennálló vádpontok sem állhatnak mind meg — mondta. Hogy a hivatalos pénzekkel nem számolt el, annak az az oka, hogy nagyon el volt foglaltva és le is mondott az iskolagondnokságról. A 800 koronás hiánynak nem Fülöp az oka, mert ez ki volt fizetve, de véletlenül nem az ő nevén történt a kifizetés. Különböző is a számadásokat sem állították idejében össze, így idejében el sem számolhatott volna. A számadások módszerét ismertette azután részletesen. Tételről-tételre kimutatta, hogy a pénzügyi manipulációkról — mint az ügyész mondja — szó sem lehet, Fülöp minden összeggel elszámolt korrektül. Az egész vád egy ember: Kálmán Béla vallomása alapján, aki Fülöpöt távollétében panasolta be s mikor a vizsgálatot elrendelték, a pénztári részletet felül sem vizsgálták. A tanúk vallomásaiból is megállapítható, hogy Fülöpnek a szabálytalanságokban semmi része sincs, ezekért mások tartoznak felelősséggel. Ugyancsak a tanuvallomások igazolják, hogy Fülöp a felettes hatóságával szemben semmiféle sértő inzultust nem követett el. A hivatkozott tani-

tógyűlésen Scossa is jelen volt, az ő tényeiért bírálta Fülöp, de Scossa vallomásaiban egyáltalán nem tesz említést arról, hogy Fülöp tiszteletlenül viselkedett vele szemben. Ezek után kérte a védő a fegyelmi választmányt, hogy Fülöpöt mentse föl, mert 26 éves működése alatt soha panasz nem merült fel ellene.

Ezután Fülöp kérésére felolvastak két iratot, majd Fülöp mondott beszédet védelmére.

— Olyan halmozat váddal állok szemben már két év óta — kezdte — amelynek, ha csak a fele igaznak bizonyul, nem vagyok érdemes arra, hogy tanító maradhassak. De már az ügyész ur vádindítványa is csak három vádpontot tart meg. Az egyes vádpontokat cáfolta, majd felmentését kérte.

Teljes egy óráig tartó zárt tárgyalás után hirdette ki az elnök az ítéletet, amely szerint Fülöpöt felettes hatósága ellen elkövetett azon eljárása miatt, amely szerint a számadásokat későn terjesztette be, mert a pénzt későn adta be, mert felettes hatóságával szemben tiszteletlenül viselkedett, saját költségén való áthelyezésre ítélte.

Az ítéletet az igazgatótanító megfellebbezte a kultuszminiszterhez.

Lázár György dr. nyilatkozik

a második polgármesteri állásról.

Kedden délután négy órakor a városháza bizottsági termében ülést tart a szervező bizottság s ezen a második polgármesteri állásnak és a műszaki tanácsosi állásnak szervezéséről határoznak. Lázár György dr. polgármester a holnapi bizottsági ülésen folyamatban lévő kurája miatt aligha lehet jelen s így a második polgármesteri állás szervezése dolgában véleményét ott nem nyilváníthatja. A hozzá intézett kérdésre véleményét a következőkben adta elő a Szegedi Napló egyik munkatársának:

— Bármily kívánatos volna is az, hogy a polgármesteri teendők adminisztratív része, vagy legalább az adminisztratív teendők egy része a polgármester válláról levétessék, ez véleményem szerint a fennálló törvény keretében (lege existente) meg nem oldható, mert a mai törvény szerint a polgármester joghatósága az egy polgármester elvén épül fel s ez a joghatóság szabályrendelettel nem módosítható, mert hisz törvényes alapelv az, hogy a szabályrendelet csak az alaptörvény által megállapított principiumok határai között mozoghat, azokkal nem ellenkezhetik. A törvényben megállapított polgármesteri joghatóságot tehát megoszthatni s így eszorbítani szabályrendelettel nem lehet. De e mellett szabályozandó volna eltekintve minden egyéb kérdéstől azon kérdés, minő viszonyban állana a második polgármester a törvényesen fennálló városi hatóságokkal, nevezetesen az első polgármesterrel, tagja volna-e a tanácsnak, közigazgatási bizottságnak, közgyűlésnek, kinek fegyelmi hatósága alá tartoznék stb. Mind oly kérdések, amelyek az egy polgármester elvén alapuló alaptörvénnyel szemben szabályrendeletileg meg nem állapíthatók, minthogy a törvény a fent jelzett hatóságok tagjai dolgában ugy a fegyelmi illetékesség ügyében határozottan intézkedik.

— Véleményem szerint ennél fogva egy ily állás kreálása dolgában hozandó határozat a belügyminiszter által jóváhagyható nem volna. De talán nem is oly sürgős a dolog; ez a kérdés különösen a nagyobb városokat illetőleg az egész ország területén forr. Törvényhozási szabályozása immár égetően sürgős s minthogy a kormánynak 1914. év folyamán a városok rendezéséről szóló törvényt be kell nyújtania, e kérdésnek törvényhozási uton való szabályozása elől aligha térhet ki. Ajánlom e megfontolást a bizottsági tag urak figyelmébe.

Korzó-

SÁRGA

C
S
I
K
Ó

mozi.

Az analfabéták és a szabadoktatási bizottság.

Szegeden most van alakulóban egy olyan bizottság, vagyis egyesület, amelyről elmondhatjuk, hogy az egész város művelt közönségét fogja magában foglalni. A cél, amelyet zászlójára tűz, oly kívánatos, hogy azért Szeged város minden polgára lelkesedni fog. Ez az egyesület: A »Szegedi Szabadoktatási Bizottság«.

A bizottság célja a nép széles rétegeinél a fogyatékos iskolázás pótlása, a nép erkölcsi és értelmi színvonalának emelése, a közműveltség terjesztése. Ez az egyesület, a szegedi egyesületek egyesülete lesz.

Hogy eme szép és nemes célokat elérhesse a bizottság, szüksége van minden közjóért lelkesülő, művelt egyén közreműködésére és támogatására. E célok elérését a bizottság 12 pontban állapította meg. E pontokat a lapok már közölték. Most a tek. szerkesztő ur engedelméből az analfabéták tanfolyamának rendezéséről akarnék röviden szólni.

Analfabéta! Ki az analfabéta? Az olyan ember, aki olvasni, írni nem tud. Tehát meg van fosztva még a lehetőségétől is annak, hogy művelődhessen. Botorkál az életben, mint a vak és nyögi az élet terhét addig, míg oda nem tér, ahol már nem fáj semmi. Ilyen szerencsétlen embertársunk az egész országban sok-sok ezer van. Városunk közönsége között is vannak több ezren, akik nélkülözik a műveltség alapját, az olvasás és írás mesteriségét. De az is igaz, hogy ezen százanandó felebarátaink nem is tudnak magukon segíteni. Hírlapokat nem olvasván, nem tudják, hogy miképpen segítsenek magukon. Legnagyobb részük beletörődik sorsába és marad minden úgy, ahogy van. A kisebbik rész igyekszik magán segíteni és megtanulja az olvasás és írás tudományát. Igen sokan már szégyelik bevallani tudatlanságukat. Mások meg a nehéz napi munka után igen fáradságosnak tartják az esteli tanulást. A legnagyobb rész pedig nem is igen igyekszik, azt mondván, hogy azt úgy sem lehet már megtanulni, elkészünk vele. Szidják az urakat, hogy nem lehet megélni, minden igen drága, a szegény embert még az ág is huzza, nem segít rajta senki!

Pedig nincsen igazuk! Szegeden már ez előtt 8 éve foglalkoztunk az analfabéták tanításával. A csongrádi-sugaruti iskolában igen sok felnőtt tanulta meg az olvasás és írás mesteriségét. A mórjai iskolában is tanulnak már 4 év óta.

Most, hogy megalakult a szegedi szabadoktatási bizottság, mindenki megtanulhat olvasni, írni, ha csak van benne egy kis kitartás. Ugyanis: az olvasni, írni nem tudó felnőttek jelentkezzenek az elemi iskolák igazgatóságánál, vagy pedig Jánossy Gyula kir. tanfelügyelő ügyvezető-elnök urnál. A kik jegyzékbe veszik a jelentkezőket és beosztják őket városrészenként. Mindenkit oda, ahová közelebb lakik. Ha már most annyi jelentkező lesz, hogy egy tanfolyamot lehet összeállítani, akkor a kir. tanfelügyelő ur intézkedik, hogy megkezdhesék a tanulást. A tanítás mindig az esti órákban fog kezdődni, hogy a napi munka után minden jelentkezőnek módja legyen a tanulást megkezdni, folytatni és bevégezni. Fizetni nem kell semmit. Tanulni fognak: olvasni, írni, számolni és havonként egyszer-kétszer ismeretterjesztő előadásokat is hallgatnak. A végzett tanulmányról a tanfolyam végzetével bizonyítványt kapnak. Jelentkezhet férfi és nő.

Igen ám! Csak az a bökkenő, hogy a kiknek e sorok szánva vannak, azok ezt olvasni nem fogják. S így csak úgy tudhatják meg, hogy mit kell tenniük, ha azt az újságolvasó nagyközönség nekik elmondja.

Azért a szegedi szabadoktatási bizottság kéri az újságolvasó közönséget, legyenek a nemes cél elérésében segítő társai. Világosítsák fel az analfabétákat, hogy mit kell tenniük, hogy

kell fordulniok, hogy a műveődési alapfeltételét elsajátíthassák.

Ugy hiszem, ezt mindenki megteszi, hiszen így hazánk és városunk művelődését segíti elő.
Vicsay Árpád ig. tanító.

Tisztujtás a kereskedők egyesületében.

Vasárnap délután 4 órakor tartotta évi rendes tisztujtó közgyűlését a kereskedők egyesülete, tagjainak nagy érdeklődése mellett.

Lövész Antal elnök megállapította a közgyűlés határozatképességét. Meleg üdvözlő szavakkal köszöntötte a megjelent tagokat és fölkérte Pásztor József titkárt, hogy ismertesse a választmány évi jelentését.

Pásztor József titkár felolvasta a választmány terjedelmes, a lepergett év eseményeit magában foglaló jelentését, amelyből kitűnik, hogy ez az agilis egyesület értékes tevékenységet fejtett ki a kereskedelmi érdekek fölkarolására. Hálás elismeréssel adózott a közgyűlés a DMKE igazgatóságának, amiért az egyesület könyvtárának gyarapításához 500 korona értékű könyvsegéllyel járult. Nagy köszönettel fogadta a közgyűlés a szegedi kereskedelmi és iparkamara ama határozatát, hogy költségvetésébe az egyesületi segélyalap javára 400 koronát fölvelt. Epp úgy rokonszenves elismerés nyilatkozott meg a közjótékonyságáról ismert Szeged-Csongrádi Takarékpénztár, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank, Szegedi Kenderfonógyár, Szegedi Hitelbank és Engländer József nagykereskedőnek a segélyalapot támogató készségükért. Miután az egyesület alapszabályszerű célja egyebek között az önhibájukon kívül tönkre ment kereskedők erkölcsi és anyagi támogatása, ez okon már egy év előtt fordult segélyért a város hatóságához, ahol kellő méltánylásra nem talált.

Az egyesületnek ezidőszerint 9 tiszteletbeli, 11 alapító és 192 rendes tagja van. Miután az egyesület iránti érdeklődés a fűszerszakmán kívüli kereskedők részéről rokonérzettel nyilvánult meg és az egyesületbe tömeges belépés helyeztetett kilátásba, a választmány előterjesztésére a közgyűlés megváltoztatta az alapszabályok 15. és 22. §-ait, akként, hogy az eddigi 30 tagból álló választmányt 50-re emeli föl és életbe léptet még egy igazgatói tisztséget. Az előjelek alapján hihetőleg még az év folyamán az egyesület tagállománya 500-ra fog emelkedni.

Nyilassy Dezső pénztáros előterjesztését is helyeslőleg vette tudomásul a közgyűlés és

ugy a vezetőségnek, mint a pénztári tisztségnek a fölmentvényt megadta.

Ezután elnök megköszönte ugy saját személyében, mint a választmány és tisztikar nevében az eddig élvezett bizalmat és Kormányos Béla dr. elnöklése mellett, Pásztor József, Boda Bertalan és Szegő Árpádból álló választási bizottságra bízta a tisztujtás megajtését.

Stern Ignác, majd Kormányos Benő hatóságos beszédben méltatták Lovész Antal kiváló érdemeit és indítványukra a közgyűlés lelkes éljenzessel egyhangulag újabb három évre Lovész Antalt választották meg elnökül.

A mezejó.t szavazás után alelnökök lettek: Steiner Bernát és Danner János. Titkár: Pásztor József. Igazgató: Paul Adolf. Jegyző: Csikós Nagy József dr. Pénztáros: Nyilassy Dezső. Számvizsgálók: Kellner Ferenc és Kocsis Ferenc. Könyvtárnokok: Neu Salamon és Kovács Henrik. Ellenőrök: Kardos Romeó és Magyar Andor. Háznagy: Boda Bertalan. Választmányi tagok: Balogh Károly, Berger Adolf, Bleier Miksa, Berkes József, Bittó Márk, Frankl Antal, Gallotti Vilmos, Glück Lipót, Hajnal Dezső. Irtiz Béla, Kroó Adolf, Kroó Sándor, Ligeti Lipót, Magyar István, Miskolczy Gyula, Mihályfy László, Radó Soma, Róth Adolf, Reöner Sándor, Singer Dávid, Szegő Árpád, Stern Ignác. Szokolovszky Gyula, Tóth József, Vigh József, Vincze Lipót, Weber Miklós, Weinberger Ferenc, Wiesner Benő és Zimonyi István.

Végül Lovész Antal elnök kegyeletes szavakkal parentálta el az egyesületnek mult évben elhunyt tagjait: Fűrök Károlyt, Perjessy Lászlót, Böröcz Pált és Majszky Sándort és a közgyűlést berekesztette.

VÁROSI ÜGYEK.

A szegedi házak adómentessége. A szegedi házak tulajdonosainak tizenöt évi adómentesség járna a törvény szerint, de mint megirtuk, a pénzügyigazgatóság csak azoknak adja meg ezt a kedvezményt, akik kéri. A tanács ma az adóügyi tanácsnok javaslatára feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, akit arra kért, hogy ezentul hivatalból élvezzenek a háztulajdonosok tizenöt éves adómentességet, azok is, akik azt külön nem kéri.

Közgyűlés előtt. A szerdai közgyűlés tárgyszorozatát kedden délelőtt tartandó ülésén készíti elő a tanács.

A tűzerek elhelyezése. A közgyűlés még szeptemberben elhatározta, hogy a szegedi honvédtüzérség egy részét a köztisztasági telepen helyezi el s a telepeltöltési munkáit a köztisztasági vállalat vállalta magára. Először úgy volt, hogy csak májusban jönnek a tűzerek, de mivel már márciusban bevonul az üteg, a feltöltési munkálatokkal nem készülhetnek el akkorára. Nehogy emiatt a lakosság nyakára kelljen a tűzereket beszállásolni, a katonai tanácsnok még januárban azt javasolta a tanácsnak, hogy a feltöltési munkálatokra hirdessen árlejtést. Erre egyetlen ajánlattevő jelentkezett, de az is olyan árat követelt, hogy az eredeti számításon felül mintegy negyvenezer koronával került volna többbe a városnak eszerint a köztisztasági telep. Azért hétfőn a katonai tanácsnok előterjesztésére a tanács elhatározta, hogy a feltöltési munkálatokat házi kezelésben végezteti el s megbízta a mérnökséget, hogy fogadjon fel száz fuvarost, akik a földet szállítsák. Így talán márciusra készen lesznek a feltöltéssel és bevonulhat a tűzérés az ideiglenes kaszárnyába.

A Klauzál tér keramitburkolata. A hétfői tanácsülésen szóba került a Klauzál-tér megrongált keramitburkolata. A mérnökség jelentette, hogy a javítási munkák kétezerszáz koronába kerülnének, az egész tér újra való burkolása pedig mindössze négyezernyolcszáz koronát igényelne. A tanács utasította a mérnökséget, hogy csak a legszükségesebb javításokról készítsen költségvetést, mert ilyen rengeteg pénzt nem lehet a Klauzál-tér keramitburkolatára rászánni.

Az adófelszólamlasi bizottság. A szerdai közgyűlés választja meg az adófelszólamlasi bizottság tagjait. A tanács Kátay Lászlót és Vajda Sándort jelöli megválasztásra.

Sárka
Korzó-mozi.
Csikó.

Jelölések. A kandidáló-bizottság hétfőn délután Lázár György dr. polgármester elnöklésével tartott ülésén a közgyűlés által betöltendő osztályjegyzői állásra beérkezett pályázatok felett határozott. Első helyen Dreyer József dr. helyettes rendőrségi osztályjegyzőt, második helyen Gera József dr. helyettes pénzügyi osztályjegyzőt, harmadik helyen Papp Menyhért dr. lovasrendőrbiztost jelölték. A többi betöltendő állásokra csak egy-egy pályázat érkezett, így a többi választás egyhangú lesz.

Teleki László levelei.

Nem bocsátják nyilvánosságra.

A magyar történelem egyik legérdekesebb korszaka, az emigráció ideje, még ma is hasonlatos a térképen fehér folttal jelzett földrészletlen ősvidékekhez. Az eltiport ország lelkes nagyjai világszerte dolgoztak tovább és az a szikra, amelyre itt az abszolútizmus hamvát hintették, elolthatatlan melegével távoli országokban vetett reménykedő lángokat. Nagy és buzgó magyarok járták a nagyhatalmakat és bár működésük eredménye nyilvánvaló, mindenféle utjaik felől még most sem eszlott el a homály, amelyet akkor az elnyomatás árgus-szeme kényszerített rájuk.

Az emigráns világ titokzatos alakja volt Teleki László gróf. Előbb tagja az ország sorsát intéző hármass-bizottságnak, majd bujdosó hős, akinek láthatatlan munkája hol Svájcban, hol Drezdában, hol Genuában, hol Párisban tört ki a föld alól. Élete folyását sem ismeri a történelem. Tragikus öngyilkosságának okait csak találgatni lehet. Nem ismerjük annak az összeköttetésnek pontos részleteit sem, amelynek III. Napoleon és Kossuth Lajos terve lett az eredménye. Nem ismerjük az 1860. év hiteles történetét, amely az emigráció világtörténeti kapcsolatait rejti magában.

A történetírók izgatott érdeklődéssel gondolnak két lepecsételt csomagra. Az egyik Teleki László gróf írása. A Teleki-család levéltárában őrzik és nem szabad fölbontani. A másik csomagot ma délelőtt bontották föl a Nemzeti Múzeumban, de mindjárt újra lepecsételték a nélkül, hogy a tartalmából akármi is nyilvánosságra került volna.

Néhai Puky Miklósnak, a nevezetes emigránsnak az írásait tartalmazza ez a csomag. Puky annak idején Irányi Dánielnek adta át, aki viszont úgy rendelkezett, hogy 1914 előtt nem szabad fölbontani. Az árvaszéknek nincs helye, sem szervezete ilyen történelmi okmányok megőrzésére, átadta tehát a csomagot a Történeti Társulatnak. Ez viszont — ugyancsak megőrzésre szolgáló hely hiányában — a Nemzeti Múzeumnak adta át a csomagot.

Igy került Puky Miklós emigrációs iratcsomója a Nemzeti Múzeumhoz. A történetírást méltán érdekelte a pecsételt csomag tartalma. Tudott dolog, hogy Puky igen jó barátja volt Teleki László grófnak és az emigráció buvárai mindig abban a hiszemben voltak, hogy Teleki annak idején Pukynak adta át az emigráció megbecsülhetetlen értékű okmánytárát, amelynek adatai nélkül a történetírás nem is tud pontos képet alkotni az emigráció világtörténeti szálairól. Nem volt tehát alaptalan föltevés, hogy ezek az okmányok az Irányi Dániel csomagjában vannak.

A Nemzeti Múzeum igazgatósága ma délelőtt tíz órára tüzte ki a csomag fölbontását, amelyet a Széchenyi-könyvtár 6. leltári száma alatt őriztek eddig. Az igazgatósági teremben az asztalnál a bizottság foglalt helyet: Szalay Imre báró igazgató, Fejérpataky László, a könyvtár igazgatója, azután a Történeti Társulat képviselőiben Irányi Béla. Megjelentek azonkívül a családi alapon érdekeltek: Irányi Géza báró, továbbá Puky Árpád, Puky Kálmán, Puky Kálmánné Szentim-

rey Anna, Puky István és Puky Gábor, a székesfővárosi árvaszék, amelyet a Nemzeti Múzeum külön meghívott, nem képviseltette magát.

Szalay báró rövid előterjesztést tett a tényállásról, aztán átadta a szót Fejérpataky Lászlónak, aki részletesen elmondta a csomag történetét. Aztán fölbontották a csomagot. Egy barna kötésű vastag könyv került elő belőle. azonkívül egy gummiszalaggal átkapcsolt levelescsomag. A könyv az emigrációs levelek bekötött sora. Kossuth Lajosnak igen sok sajátkezű levelét tartalmazza, amelyeket a száműzött hazafi Teleki László grófnak intézett. Van benne számos történeti fontosságú levél-másolat s a szereplő nevek között egymást érik az olyan nevek, mint Cavour, Latour grófné, Pulszky, Hugo Viktor és mások.

A könyv első oldalai közé illesztve Irányi következő levelét találta Fejérpataky László, aki a csomagot átvizsgálta:

Ezen levélgyűjteményt ifju Puky Miklós adta nekem által Budapesten 1888. ápr. 24-én, azt mondván, hogy azt édesatyja, néhai idősb Puky Miklós barátom megbízásából teszi, aki arra mintegy két évvel 1887-ben elkövetkezett halála előtt oly hozzáadással utasította volt, hogy ezen gyűjteménnyel azt tegyem, amit legjobb belátásom szerint jónak látok.

Én átvevén a gyűjteményt, megígértem az átadónak, hogy azt megőrzöm s mindaddig nem teszem közzé, míg azt a hazafiúi kötelesség nem követeli, illetőleg tiltja.

Elolvasván a leveleket, azokat egyelőre, sőt legalább huszonöt-harminc évig nem tartom közölhetőnek.

Budapest, jun. 27., 1888. Irányi Dániel s. k.

Ezt a levelet Fejérpataky föl is olvasta. És amint az értékes hagyatékban félhangon olvasgatva böngészett s éppen abból a levélből olvasott, mikor Teleki gróf elmondja császári audienciájának történetét, fölszólt Irányi Géza. Azt terjesztette elő, hogy véleménye szerint a levelek most sem értek a nyilvánosságra. Egyszermind bejelentette a levelekre az Irányi-család jogigényét. Ugyanezt bejelentette a Puky-család is. Hozzászólt továbbá a dologhoz Iványi Béla a Történeti Társulat nevében.

A tanácskozásnak az lett a vége, hogy a csomagot megint lepecsételték a nélkül, hogy tartalma nyilvánosságra került volna és átadták a Történeti Társulatnak, amely elhelyezi

az Országos Levéltárban. Majd ha a Puky-és Irányi-család vitája, hogy a levelek melyik családot illetik, eldőlt, — akkor a csomagot fölbontja az immár végleges tulajdonos. Akkor talán a történetírás is megkapja a csomagból, amire kíváncsi.

UJDONSÁGOK.

A „SZEGEDI NAPLÓ“ Budapesten is kapható egyes számokban 10 fillérért a Teréz-körút 54., (Podmaniczky-utca sarok) REUBER-nővérek dohánytözádjében.

— **A király vendégei elutaztak.** Thurn-Taxis Albert herceg és neje, született Margit főhercegnő fiukkal, Ferenc József herceggel szombaton este Budapestről, a hol József főhercegnél tettek látogatást, Bécsbe és onnan Regensburgba utaztak.

— **A pápa egészséges.** A pápa állandóan fogadja a bíborosokat és püspököket, azok a hírek, hogy a Szentatya állapota nem egészen kifogástalan, nem akarnak elnémulni. Azok, akik a pápát az utóbbi időben látták, azt mondják, hogy jól érzi magát. A római lapok ezzel szemben azt állítják, hogy a pápa fájdalmait morfium-injekciókkal enyhítik.

— **Támadás a bolgár király ellen.** A szófia-i szobranje fölőslatása ellen való tiltakozásuk jeléül a szociálista községtanácsosok lemondtak. A lemondó nyilatkozat elmondása alkalmával Hrisztov szerkesztő, volt képviselő, a községtanács tagja a hallgatóság nagy tetszése közben hevesen megtámadta Ferdinánd bolgár királyt, őt okolva Bulgária szerencsétlenségéért.

— **Két kaszinó közgyűlése.** A Nemzeti Kaszinó vasárnap délelőtt tartotta meg 88. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Desseswffy Aurél gróf elnökölt, kinek elnöki megnyitója után Ilk Mihály titkár terjesztette elő az évi jelentést. A közgyűlés az évi jelentést egyhangulag tudomásul vette és letárgyalta a zárószámadást, megadta a fölmentvényt és elfogadta az 1914. évi költségvetést is. Azután megalakították a szavazatszedő-, a pénzügy-, a leltári- és a könyvtári-bizottságokat. A választás eredményét a jövő vasárnap fél hat órakor tartandó folytatólagos közgyűlésen hirdetik ki, s utána hat órakor a kaszinó disztermében megtartják a hagyományos Széchenyi-émléklakomát, amelyen a Széchenyi-serleggel kezében Wekerle Sándor fogja az emlékbeszédet mondani. — Az Országos Kaszinó vasárnap délután Wekerle Sándor dr. igazgató elnöklésével megtartotta 32. évi közgyűlését. Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére Tóth Béla dr.-t kérte föl, míg a szavazatszedő-bizottság elnökévé Gerenday György dr.-t. tagjaivá pedig Brückler Elemér dr.-t, Dobozy Kálmán dr.-t és Lovrich Gyula dr.-t jelölte ki. Az elnök bejelentette, hogy a napirend első pontja az évi jelentés előterjesztése, amelyet egyhangulag tudomásul vettek s azután a számadásokat tárgyalták le.

— **Nyilatkozat a román paktumról.** Egy magyar újságíró beszélt Filipescu volt román hadügyminiszterrel, Tisza Istvánnak a románokkal kötendő paktum tervéről. Filipescu azt mondotta, hogy az esetben, ha ez a paktum nem sikerül, úgy Románia nem lép szövetségre a monarchiával. A bécsi diplomácia sokat rontott már Románia helyzetén és ma már a monarchia barátságára nincs föltétlenül szüksége Romániának. A magyarországi románok helyzete Magyarország belügye ugyan — mondotta Filipescu — abba Románia nem szól bele, de más uton-módon éreztetni tudja neheztelését a monarchiával és mindenképpen ki fogják élezeni a külpolitikánkat.

Korzó-

**S
Á
R
G
A**

CSIKÓ.

mozi.

— **Az albán veszedelem.** Az olasz kormány az albániai viszonyok miatt elhatározta, hogy Ausztria-Magyarországgal egyetértésben esetleg katonai intézkedéseket fog tenni. A bécsi és a római kabinetek az utolsó napokban azzal a kéréssel fordultak a többi nagyhatalmakhoz, hogy gondoskodjanak az Albániában szükségessé válható katonai intézkedésekről. Mivel eddig a többi nagyhatalom részéről nem járultak hozzá a bécsi és a római kabinetek erre vonatkozó indítványához, az osztrák és magyar s az olasz kormány elhatározta, hogy maga megtesz minden katonai előkészületet, amely esetleg szükséges lesz Albánia nyugalmának és biztonságának teljes mértékben való fentartásához. Az olasz hadvezetőség készenlétbe tett több zászlóalj hegyicsapatot ágyúkkal, akik szükség esetén azonnal Durazzóba és Valónába hajózhathatnak. Több ezer főnyi csapat érkezett Brindizbe, hogy Albániába menjen. A csapatok elszállítására való hajók már napok óta készen állanak a kikötőben. A csapatok fővezényletét egy tábornokra bizzák. Éjjel érkezett bécsi jelentés szerint a monarchia eddig semmiféle katonai intézkedést nem tett.

— **Az időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a fagy gyengülése és némi havazás várható. Sürgönyprognózis: Elvértve csapadék, később enyhébb. Déli hőmérséklet: — 9.0 C. — A Meteor jelentése: Különösen 25-ét követőleg igen változóvá fejklik az időjárás, amidőn nemcsak a hőmérsékletben áll be nagy ingadozás, hanem szeles, esetleg csapadékos változások is várhatók. A 28-iki ismét hidegebb, míg a 31-iki száraz jellegű. Január változói napjai még: 28 és 31-ikére esnek. Február eleinte száraz jelleggel és változó hőmérséklettel, míg 5—6 és 7-iki változási napok erős hideggel, csapadékkal, esetleg széllel köszöntenek be, melyeket követőleg inkább a száraz jelleg fejklik ki, amit támogat a 10-iki holdtölte. Ha azonban a felhőzetet a tölte felé haladó Hold nem tudná kellő mértékben eloszlatni, úgy 10-ike után igen erős havazás várható, tartósabb hideg jelleggel. A 17-iki gyenge változási nap, míg a 22-iki erős hatású, még hideg és szeles jelleggel. 24-iki változó befolyást gyakorol, melyet követőleg, már fokozatosan enyhébb lesz az időjárás jellege, különösen 25 és 26-iki változási napok hatáskörében fejklik ez ki leginkább, úgy, hogy február hó vége enyhébb hőmérséklettel, derültnek ígérkezik. Februárnak változási napjai a következők: 3. változó; 6 hideg, szeles, esetleg viharos; 8 hideg, szeles; 10 változó; 12 csapadékos, leginkább havas; 24 enyhe; 25 szeles; 26 enyhe; 28 változó, inkább száraz, mint csapadékos. Legerősebb hatásuk a 6—8—12—22—24 és 28-iki változási napok.

— **Munkások vasárnapja.** A nyilvános vasárnapi előadásokat rendező bizottság tegnap, 25-én tartotta meg az állami felsőkereskedelmi iskola vegytani termében a tizenegyedik nyilvános előadását nagy és figyelmes közönség előtt. Az első előadó Bartsch Sándor állami felsőkereskedelmi iskolai tanár a »magyar színműirodalomról«, a második előadó Ditrói Nándor dr. szintén állami felsőkereskedelmi iskolai tanár pedig a »szövetkezetekről« tartottak hasznos és tudnivalókban bőséges szép előadásokat.

— **Sztrájk az automobilgyárban.** Ma délután az aradi automobilgyár 300 munkása sztrájkba lépett. A sztrájkolók rombolni kezdték a gyár berendezéseit, amiért a rendőrség több munkást letartóztatott.

— **Halál a sineken.** Fiume mellett Mócz Péter és Petrovics György vasúti munkások a vasúti töltésről a havat lapátolták. A munkájukban annyira el voltak merülve, hogy nem hallották meg a közeledő vonat zakatolását, amely mindkettőjüket halálragasztotta.

— **Feketehimlő.** Bécsben a Favoritenben lévő városi egészségügyi állomáson különítették el azokat a családokat, akik a fekete-himlőben megbetegedett Höfler nevű péksegéddel régebben érintkezésbe jutottak. Tegnap éjjel ennek a városi megfigyelő állomásnak vezetője, Sommerer Ferenc gyanus tünetek között megbetegedett, s félő, hogy ő is megkapta a fekete-himlőt. Sommerert elszállították a Ferenc József fertőző-kórházba és családját beoltották.

— **A zaberni botrány után.** Lezajlott a zaberni eset utójátéka a birodalmi gyűlésen és a haditörvényszéken, de azért a viszony továbbra is feszült maradt a katonai és a polgári hatóságok, de a katonaság és a polgári társaságok között is. Erre vall, hogy Petri dr. helyettes államtitkár estélyén a tábornokok és a törzstisztek egytől-egytől bojkottálták. A helyettes államtitkár bált rendezett, lakomával kapcsolatosan és minden egyes tábornok kimentette távolmaradását. Deimling tábornok hadosztályparancsnok azt írta az államtitkárnak, hogy másfelé hivatalosan van elfoglalva, azért nem fogadhatja el a meghívást és a kérdéses este a strassburgi vezénylő parancsnok az utcán sétálgatott.

— **Kiadták a Vojnich jutalmát.** A Tudományos Akadémia ma este Heinrich Sándor elnökletével ülést tartott, hogy a Vojnich-jutalom odaítélése tárgyában határozzon. Az elnök azt mondotta, hogy a beérkezett pályaművek közül legtöbb értékű a Farkas Pál »Konventbiztos« című munkája és ezért javasolja, adják Farkas Pálnak a jutalmat. Ballagi Aladár ellenezte, hogy a »Konventbiztos« című munkát jutalmazzák, mert az egy francia regényből készült. Ferenczy Zoltán Heinrich állásponjtja mellett föl és az Akadémia Vojnich-díját Farkasnak ítelték oda.

— **Nagy tűz Hamburgban.** Tegnap este tűz támadt Hamburg egyik legnagyobb áruházában, a Karstadt Rudolf áruházban, amelynek több száz alkalmazottja van. A tűz a butorosztály asztalosműhelyében keletkezett. A tüzoltóság öt szerkocsival vonult ki és huszonnégy gőzszivattyúból percenként ötezer nyolcszáz liter vizet fecskendezett a lángok közé. De minden erőfeszítése hiábavaló volt, a ház tökéletesen leégett. A műhelyekben dolgozók kötélen ereszkedtek le és mind megmenekültek. Egy beteg asszonyt két gyermekével a tüzoltók mentettek meg létrán. A kár roppant nagy, hogy mennyi, azt még nem lehet tudni.

— **Adomány a német flotta gyarapítására.** A németországi Lübeckben Waldinek tengerésztestőr félmillió korona értékű vagyonát Vilmos német császárnak hagyományozta arra a célra, hogy az összeget a német flotta gyarapítására fordítsák.

— **Boj a bojokkal.** Varcsovszki Endre budapesti műszaki rajzoló ma délután a Király utcában levő Kazinczy-kávéházból elküldött egy »Deák-bojt« Ujpestre egy levéllel. A boj az utért, amikor visszament, négy korona husz fillért követelt. Varcsovszky sokalta az összeget és fölpofozta a bojt, aki erre elietett, de később kilenc társával visszament. Hat boj hadállásba állott a kávéház ajtaja előtt, három pedig bokszerekkel fölfegyverkezve bement a kávéházba és összeverte Varcsovszkyt. A rendőrök a bojokat letartóztatták.

— **Nagy munkacsökkenés.** A fiumei Danubius gépgyár munkacsökkenésre való hivatkozással ezeröttszáz szakmunkását elbocsátotta. Közülük tegnap hatszáz munkást — mind családostól — bocsátottak el. A tömeges elbocsátás a munkások közt nagy élkeseredést keltett.

— **Még egy Mona Liza.** Isleworthban egy odaváló régiségkereskedőnél találtak egy második Mona Liza képet, amelyet kétségtelenül Lionardo da Vinci festett. Igen sok műtörténész utazott Isleworthba, hogy a képet gondosan megvizsgálja.

— **Bécsben kifütyülték a tangót.** Vasárnap este a bécsi turisták klubja a Zsófia-teremben tánemuhságot rendezett. Szünet alatt a táncos párok a kisebbik teremben szórakoztak, ahol a Drescher-féle zenekar hangversenyezett. Egyszerre rázendített egy tangómelódiára és a táncosok tangót kezdtek táncolni. A közönség fel volt háborodva, kifütyülte az erkölcsstelen táncot és a táncosokat, mire Drescher-karmester a tangómelódiából Strauss-ke-ringőre ment át s vége lett a tangózásnak.

— **Magyarok szerelmi mániája.** Berlinben Grubics Mária husz éves magyar származású leány, az iparművészeti iskola tanulója, vasárnap este Berlin nyugati részének egyik penziójában revolverlövessel súlyosan megsebesített egy Baranyi nevű magyar zene-tanulót és azután öngyilkosságot követett el. Baranyi régóta egy berlini penzióban lakott. Tegnap fölkereste Grubics Máriát, aki január elseje óta ugyancsak Berlinben lakott egy másik penzióban. Csakhamar heves szóváltása támadt a leánynak Baranyival, mire a leány hirtelen revolvért rántott és rálőtt a diákra. A golyó Baranyi mellébe hatolt. Segítségkiáltásaira odasiettek a szomszédok, mire a leány szájába lőtt. Grubics Mária azonnal meghalt. A tett okát nem tudják, de azt hiszik, hogy a merénylő leány féltékeny volt. Grubics Máriáról, aki nagyon élénk természetű leány volt, nem sokat tudnak, mert mindössze három hete lakott a penzióban és a többi vendéggel egyáltalán nem érintkezett. A rendőrség lepecsételte az öngyilkos leány hagyatékát.

— **Alapítvány.** Tóth Peterné született Rohobach Lujza, a mult nyáron fiatalon elhunyt fia, néhai Tóth Pál gyógyszerész emlékére a magyarországi gyógyszerészek nyugdíjintézeténél ötszáz koronás alapítványt tett.

— **Megölt francia diplomata.** Tangerben Chévaudier de Valdrome francia diplomáciai ügyvivőt szakácsa agyonlőtte. A diplomáciai ügyvivő lakomát adott, szakácsa pedig vonakodott úgy főzni, ahogy gazdája parancsolta. Chevaudier de Valdrome összeszedte a benszülött szakácsot, Jurét s mikor az tovább is engedetlenkedett, rögtön elcsapta. Ekkor a szakács kirohant a konyhába, bevitte revolverét és kétszer lőtt urára. Mind a két golyó a diplomáciai ügyvivőt nyakán találta. Chevaudier de Valdrome még tegnap meghalt. A gyilkos szakács elmenekült, de ráakadtak és elfogták.

— **Melegedő szoba.** A rendőrfőkapitánvság értesítése szerint a Mars-téri javadalmi palotában levő melegedő szoba egész napon nyitva áll a közönség részére.

Sárga csikó

Korzó-
mozi.

— **Próbamozgósítás Finnországban.** A finnországi katonai parancsnokság közlése szerint a Finnországban elhelyezett csapattesteknél öt napos próbamozgósításra hívták be a tartalékosokat. A tartós hózávarat megnehezíti a téli hadgyakorlat megtartását.

— **Öngyilkos orosz püspök.** A kurski kormányzóság területén lévő Anikow-kolostorban fölakasztotta magát Ivaniki püspök, a kit szent élete miatt általánosan tiszteltek. Az öngyilkos püspök levelet hagyott hátra, amelyben megírta, hogy a szent színódus üldözte őt s ezért követte el az öngyilkosságot.

— **Megőrült a gyermeke után.** A szarvasi vasuti állomáson tegnap egy mezitláb járkáló jajveszékelt urinő vonta magára a figyelmet. A rendőrség megállapította, hogy a nő Serecs Pálné bírói végrehajtó özvegye, a ki megőrült fájdalmában, mert fia elméje nemrég elborult. A szerencsétlen nőt a szarvasi kórházba szállították, ahol most fiával együtt ápolják.

— **Családi dráma.** Boroszlóban az elmúlt éjjel Maerz 48 éves cserépfedőmester világitó-gázzal az egész családját megmérgezte, azután öngyilkosságot követett el. A tetőcserepező az utcán szerelmi ajánlatot tett egy leánynak, aki azonban visszautasította. A cseresepes elkéserevedve ment haza és kinyitotta a gázcsapot. Másnap reggel holtan találták meg őt magát, tizenhét éves és három éves fiát, tizennégy éves leányát, negyvenkilenc éves öreg nőtestvérét és husz éves unokahugát. Maerz özvegy ember volt.

— **Az öreg házaspár tragédiája** Thurn István hetvenhatéves pécsi magánzó tegnap agyonlőtte vak feleségét, aztán maga ellen fordította a fegyvert. Mire a házbeliek betörték a bezárt lakásba, az öreg házaspár már nem élt. Az asztalon egy levelet találtak, amelyben a férfi azt írja, hogy attól fél, hogy öreg napjaira elmezavarba esik, ezt pedig el akarja kerülni. A felesége, aki vak volt, valószínűleg nem is tudott férje végzetes tervéről.

— **Tudásszomból lopott** A lemergi rendőrség letartóztatta Adlergurg Adamot, a ség letartóztatta Adlerburg Adamot, a reáliskola hatodik osztályának tanulóját, aki az szeti és műszer üzletekből egész sereg fizikai készüléket, vegyi anyagot és műszert lopott össze. Az összelopkodott tárgyakból ott-hon laboratóriumot rendezett be, melynek értéke meghaladja a harmincezer koronát. A lopott dolgok között találtak egy négyezer korona értékű kinematográf-készüléket is. A fiatalember kihallgatásakor előadta, hogy leküzdhetetlen tudásszomja készítette a lopásra. Beszállították az országos törvényszékhez, ahol vizsgálati fogságba vetették.

— **Helyreigazítás.** Annak a közlésére kérték föl bennünket, hogy a Hullám-utcai háznak nem szakadt le a menyezete, csupán néhány helyen a vakolat hullott le.

— **Ellopott pénzesláda.** Negró János, a szegedi gázgyár igazgatója vasárnap délelőtt följelentést tett a rendőrségen, hogy a gázgyár irodájának faráccsal elválasztott előszobájából ismeretlen tettes ellopott egy ott levő Wertheim-kazettát, amelyben 1176 korona 39 fillér készpénz, 1070 és 404 korona 10 fillér értékű elismervény és tizenegy koronáról szóló fuvarlevél volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **E fogtak egy szökött huszárt.** A röszei rendőrség elfogta Nacsá Istvánt, aki a szegedi honvédkaszárnyából szökött meg. Átadták a katonai hatóságoknak.

— **Kitől jöhet ez a levele?** Kiváncsian nézi a címzett és izgatottan keresi az ollót, hogy azt felvágja. A levél külseje szépérzékű, elegáns, művelt írójára vall, mert kiváló ízlése, illatos papiros, amilyent dus választékban csak is Engel Lajosnál, Szegeden, Dugonics-tér, a Szegedi Napló épületében lehet beszerezni.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

KEDD: **Katonadolog**, operett. (Páratlan $\frac{2}{3}$.)
SZERDA: **A sárga csikó**, népszimű. (Páros $\frac{1}{2}$.)
CSÜTÖRTÖK: **Budagyöngye**, operett. (Bemutató. Páratlan $\frac{2}{3}$.)
PÉNTEK: **Budagyöngye**, operett. (Páros $\frac{2}{3}$.)
SZOMBAT: **Budagyöngye**, operett. (Páratlan $\frac{1}{2}$.)
VASÁRNAP: **Budagyöngye**, operett. (Bérlet-szünet.)

Irodalom.

A Dugonics-Társaság ülése. Január havi felolvasó ülését tartotta a Dugonics-Társaság vasárnap délután Kovács János elnökletével, igen szép számu, leginkább a város intelligens társadalmához tartozó hölgyközönség előtt. Scossa Dezső volt az első felolvasó, ki «Kántorkisasszonyok» címmel kedves novellát olvasott föl. Épp ilyen figyelemmel hallgatta a közönség Miskolczi István dr. vendégnek igen tartalmas, szép tanulmányát Firenze város társadalmi, irodalmi s művészeti életéről Dante korában. Kisteleki Ede ezuttal három nagy tetszéssel fogadott, mély filozófiájú költeményét olvasta fel «Virradattól—alkonyig», «Akácillat» s «A vénék» címűeket. Végül Sz. Szigethy Vilmos finoman cizellált rajza, «A császár kabátja» fejezte be a felolvasások sorát. A felolvasók mindegyikét lelkes tapsal ünnepelte a hallgatóság.

A Katolikus kör közművelődési estélye. Vasárnap este kitűnően sikerült közművelődési estélyt tartott a szegedi katolikus kör. Az estélyen nagyszámu és előkelő közönség vett részt, akiknek igazán műélvezetben volt részük. A katolikus tanítóképző intézet ének-kara nyitotta meg az estélyt, Naszády József zenetanár vezetésével Zichy Géza gróf egyik igen kedves dalművét, a Rákóczi-kar Némó-ját adták elő, a közönség igaz tetszéssel fogadta és zajosan tapsolta meg. Utána Dávid Mihály énekelt Meák Gyula zongorakiséréte mellett. Régi kuruc énekeket adott elő. Erősen csengő, tiszta hangja, a szép kuruc énekek nagyon tetszettek a közönségnek és szünni nem akaró tapsal honorálták a kitűnő énekest. Járosi Jenő dr. «Hiv az élet» című versét szavalta el zajos sikerrel. Simkó Elemérné énekelt ezután. Igazi művészettel, nagy énektudásra való készütséggel három szép operáriát énekelt Meák Gyula zongorakisérétevel. A közönség percekig tapsolt a ritka szép műélvezetért. Ezután Ortutay István «Örökre» című elbeszélését olvasta föl. A közönség szívélyes szeretettel hallgatta meg. Végül ismét a katolikus tanítóképző intézet ének-kara következett. Erkel Ferenc «A honfi imája» című éneket adták elő szép összetanulásban. A jól sikerült estély ezzel véget ért.

Ravue Franco Hongroise. Jakab D. és Schoentag A. szerkesztésében megjelenő »Ravue Franco-Hongroise« most megjelent számával a második évfolyamba lépett. Ötvenhat oldalon, bő terjedelemben jelent meg. A szerkesztők úgy mint eddig, most is mindent elkövettek, hogy lapjuk méltó legyen ahhoz a programhoz, amely a francia nyelv intenzív terjesztését és tanítását célozza. A lap kiválóan alkalmas arra, hogy szótár és egyéb segédeszköz használata nélkül a francia nyelvet bárki elsajátíthassa. Vezetőhelyen közli a lap Jakab szerkesztő irását a feministákról, kapcsolatban a szegedi alakulással. Meggyőzően, tisztán szubjektív szempontból bírálja a feminista mozgalmakat. Cikkét közöl azonkívül Boccaióról, folytatja Eugéne Scribének »A diplomata« című sziművét, Sully Pudhomme, Paul Verlain néhány igen szép versét, Pierre Lotitól és Georges Sandtól elbeszéléseket. A folyóirat ezentul havonként egyszer jelen meg. Előfizetési ára egy évre tizenkét korona.

Február 16-ig,
I. CSOPORT
negyedárban.

II. CSOPORT
féláron alul

elárusítva.

Legújabb

női kabátok,

estélyi felöltők,

köpenyegek,

kosztümök.

Bundák,

aljak, bluzok,

szőrmegarnitúrák.

Eredeti modell kabátok, costü-
mök, estélyi és táncotlettek,
blousok stb.

Reményiné
Feldmann Sári

női divatháza és divatszalonja

SZEGED, Széchenyi-tér 2

Szerdán, csütörtökön

Nordisk műsor. Nordisk műsor.

Az Uránia színházban

**A Nordisk Films Com-
pagnie legújabb felvétele.**

A TITOK

kerül vetítésre.

**A három felvonásos dráma,
maga egy kis remekmű,
amelyben j bban érvényesül,
mint eddig bármikor a Nor-
disk-gyár világhíres fel-
vételeinek nagyszerűsége.**

Előadások fél 6 órától folytatólag.

Pénteken, szombaton és vasárnap.

A Vass moziban

Kizárólagos előadási joggal.

Csak felnőtteknek.

Faublas lovag

szerelemi
kalandjai

Finoman pikáns vigjáték. D'COUVRAY
közismert regénye után.

Rendes helyarak.

Előadások 1/26, 1/48 és 9 órakor.

KÉPKERETEK jól, olcsón s legmodernebb
kivitelben készülnek
POCSÁTKÓ KÁROLY nagy képkerepező
214 műhelyében ARADI-UTCA 3. SZÁM ALATT

Telefonszám 10—18.

**Fiu
sweaterek**

minden minőségben,

kész fluóltöny,

kötött kabá-

tok, harisnyák,

elismert legjobb
minőségben.

Lusztig Imre

Szeged, Széchenyi-tér 2. sz. a.

A főposta mellett.

221

Villanyvilágítási berendezéseket,

csengőt, hási telefont, villámhárító szerelést elvállal
Cellárok nagy választékban raktáron. Gyári árak.

Ádám Vilmos, Oroszlán-utca 17.
183 Telefon 8—67.

Egyesületi élet.

Közgyűlés a felsővárosi iparoskörben.

Vasárnap tartotta a felsővárosi iparoskör évi közgyűlését a Martonosi vendéglőben, ahol száznál jóval többen jelentek meg a kör iparos tagjaiból. Terjedelmes jelentésben ismertette a kör jegyzője a választmány 1913. évi működését, majd a vagyoni viszonyát tárta fel a körnek, mely szerint készpénz és ingóságokban van 4817 korona 98 fillér.

Ezután a kör az ipartestület által vezetett azon mozgalmat tárgyalta, mely a betegségyező pénztár és az iparosok közötti bajokat kívánja orvosolni. Kimondják, hogy az e tárgyban február 2-án tartandó nagy értekezleten résztvesznek, de hogy az ügy sürgős orvoslására a miniszter figyelmét külön is felhívják, az alábbi sürgőnyt adták fel:

Báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter urnak Budapest. A kötelékünkbe tartozó kisiparosság elkeseredéssel és kétségbeesetten panaszkodik, hogy a munkásbiztosítási törvény elődázhatatlan revíziója még mindig késik. A bajok immár tűrhetetlenek s különösen a balesetbiztosítási díjak méltánytalan kirovása sürgős intézkedést igényel. Közgyűlésünk alkalmával kérjük Nagyméltóságodat a revízió sürgős keresztülvitelére és az iparosság kérelmének meghallgatására. Szeged felsővárosi iparoskör Kiss Gyula elnök.

Mint hogy az iparpártolási törvény tárgyalása a közel jövőben tárgyalásra kerül a képviselőházban, mozgalmat indít a kör, hogy a jövőben az új törvény a kisipar támogatását is világosan és részletesen felölelje; ne úgy, mint a most érvényben álló, mely csak feltételesen szól a kisipar támogatásáról. Természetesen ez ügyben az ipartestületet kéri fel a kör arra, miszerint az össziparosság meghallgatásával hasson oda, hogy az új törvény keretében a kisiparosság összes kívánságai is törvényileg rendeztessenek u. m. vásárugy, rabipar, stb.

A közgyűlés elhatározta, hogy a múlt évben meghalt alapítója s egyben tiszteletbeli elnökének: Sebők Pálnak arcképét megfesteti a kör helyisége számára. Egyhangú választással a kör vezetői lettek:

TISZTIKAR: Elnök Kiss Gyula, I. alelnök Derszib Béla, II. alelnök Kiss Imre, Igazgató Hírháger József, I. jegyző Úveges Lőrinc, II. jegyző Léway Béla, I. pénztáros Szabó Sándor, II. pénztáros Hírháger Ferenc, I. ellenőr Szabó István, II. ellenőr Kárpáti Imre, I. könyvtáros Bakacsi József, II. könyvtáros Kakuszi Sándor, Zászlótartók Kocsis János, Bakacsi J., Kalmár István, jogtanácsos Temesváry Lajos dr. VÁLASZTMÁNYI TAGOK: Bite Ferenc, Bitó János, Csik Mihály, Csókási Pál, Dosztig Ferenc, Doktor József, Frekott Tamás, Frankl Antal, Farkas Mihály, Groszert Albert, Gáspár Imre, Halász István, id. Kovács József, Koics Ferenc, Liptai István, Márton István, Menning Mihály, Pufi Dániel, Rózsa Mihály, Sebestyén Pál ifj., Szabó Gyula, Szabó József, Szücs István, Szóke Mátyas, Susz.er Mihály, Tuksa Pál, Turcsányi Béla, Vallhora István, Varga József, Zimonyi István. VÁLASZTMÁNYI PÓTTAGOK: Báló János építő, Csikós Mihály, Dékány Sándor, Dékány Ferenc, Fontos Imre, Lakatos Mihály, Lippay Imre, Papp Antal, Ozaváth Imre, Schuder Péter. SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG: Csókási Mihály, Erdélyi András, Kersch Ferenc, Tápay Dező. PÓTTAGOK: Kopasz György, Gerő Gusztáv.

* Intéző bizottsági ülés. A Felsővárosi Polgári párt B öröcz Imre vendéglőjében intéző bizottsági ülést tart január 27-én este 7 órakor.

Szeplőt, májfoltot, pattanást
gyorsan eltávolít a

Gerle-féle

VIOLA-CRÉM

Kapható:

a „Kigyó“

gyógyszertárban

SZEGED, Hosszú-tér és Kőrös-utca sarkán

hol személy-mérleg használata díjtalan.

Toilettekülönlegességek

franca és angol kosztümökben. Országos
híri elismert kiváló izléssel, kitűnő szabás-
sal mérsékelt árban készülnek

Berényi Gráner Róza utóda

mütermében. SOMOGYI-UTCA 22.

237

KORZÓ MOZI

Igazgató Vas Sándor. Telefon II—85.

Kedden és szerdán.

Csoda műsor.

Két nagy sláger.

Pénzőfelsége

Dráma 3 felvonásban.

A Nordisk-gyár
világhírű vigjátéka.

Őfelsége inkognitóban.

Vigjáték 3 felvonásban.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

A hajápoláshoz legjobb
a Leininger-féle

„China hajszesz“

szünteti a hajhullást a
koponyaképződést és
egyíti a növést. Kapható
1 kor-ért egyedül a
készítőnél, LEININGER
GYULA gyógyszerárban,
Szeged-Csongrádi taka-
rékpénztár palotájában.

100

URÁNIA

Telefonszám 872.

Kedd.

Az amerikai mozikirály
W. CESTELLE felléptével.

A titokzatos talizmán.

Mystikus bűnügyi történet 2 részben.

A világhírű Vitagraf amerikai filmgyár ujdonsága.

Dráma a baskok földjén.

Dráma három felvonásban.

A főszerepet a legfiatalabb drámai művésznő,
SUZANNE PRIVAT játssza.

Előadások^{1/2}6 órától folytatólag

„VASS”

Telefonszám 807.

Kedd.

Világszenzáció!!!

A nagy akadályverseny.

Nagy SPORTDRÁMA 4 felvonásban.
A párisi ECLAIR-gyár ujdonsága.
Kiváló francia színészek.
Előadások^{1/2}6, ^{1/4}8 és 9 órakor.

PÁLITY és GOMBOS

eisőrendű uri szabósága

Arany János-utca 16., SZEGED.
Dr. Gróf-palota.

1008

Zsákolttatai és porosz szalonszenet
kittűnő minőségben, legolcsóbban szállít
Vértes Miksa, Pallavicini-utca 5.
Telefon 958.

230

Mulatság.

BÁLI NAPTÁR.

JANUÁR 31. „Hazánk”-dalkör táncmulatsága, Tisza-szálloda.

FEBRUÁR 1. Katolikus bál a Tiszában. — Virágosbál a Kassban.

FEBRUÁR 7. Szegedi Csónakázó Egylet estélye a Kass-vigadó Otthon-termében.

FEBRUÁR 8. Borbélyesegédek bálja Kass vígadó, Lloyd-termében.

FEBRUÁR 28. A dohánygyári munkások mulatsága a Tisza szállóban

Mulatságok. A Szegedi Máv. Hazánk Dal-köre Funnák Károly felügyelő védnöksége alatt január 31 én este nyolc órakor a Tisza-szállóban nagyszabású hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez. — A szegedi cigányzenészek pedig február huszonhatodikán a Kass-vigadó Lloyd-termeiben rendezi idei mulatságát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A rutén pör tárgyalása. A mai tárgyaláson elsőnek Bozsuk Mihály 18 éves nagybocskói fiatalembert hallgatták ki. Az ügyesség azzal vádolja, hogy izgatató röpiratokat terjesztett a rutének között. A vádlott az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert mint fiatal gyerek, nem is tudta, hogy azokban a füzetekben a melyeket tényleg adtak, micsoda tartalom volt.

— Honnan vette ezeket a könyveket? — kérdezte az elnök.

— Az édesanyám tarisznyájából szedtem elő, — válaszolt a vádlott — az iskolakönyveim közé tettem és másoknak is adtam belőle.

A mai nap a vádlott kihallgatásával telt el.

§ A ravasz cigányasszony. Kolompár Józsefné vásárhelyi cigányasszony szinte hihetetlen furanggal az egész vagyonából kitosztotta Vata Péterné vásárhelyi gazdálkodó feleségét. Vatané férjét ugyanis iszákosság és könnyelműség miatt a szegedi törvényszék vád alá helyezte. Amikor a cigányasszony erről tudomást szerzett, nyomban felajánkozott az asszonynál, hogy ő kigyógyítja Vátát az iszákosságból. Azonban ehhez pénz kell. A hiszekegy asszonyt annyira meg tudta győzni Kolompárné, hogy a vádirat szerint 1913. márciustól szeptemberig 12 698 koronát csalt ki tőle. Ezenkívül rengeteg tehereműt. Vatané azonban hiába várta férje felgyógyulását és amikor már minden pénzét elszedte a cigányasszony, feljelentette csalásért. Ma tárgyalta ezt az ügyet a szegedi törvényszék Hevessy Kálmán elnöklésével. Kolompárné egyáltalán semmit nem akart tudni az esetről, noha a tanúk igazolták a följelentésben foglaltakat. A bíróság a cigányasszonyt három évi fegyházra ítélte.

Knittel Konrád

női kalapgyára

villanyerőre fog berendeztetni, s mint

Első szegedi villanyerőre berendezett női kalapgyár

folymatja működését.

Elárusító telep

Iskola- és Somogyi-u. sarka.

NYILTTÉR.)*

NYILATKOZAT.

Égszakadás, földindulás, omlik a kártyavár.

A Friss Hírek 1914. január 24. számában leközölt konyhatetőzetbeomlás, nedves, dohos helyiségek és kapzsiság leközlései mind egytől-egyig valótlanok, mi alulírottak névalírássainkkal bizonyítjuk.

Mi hála Istennek, Kovács Ferenc építész ur Hullám-utca 8. sz. alatti ház lakosai, beleértve Lówy Józsefné a kérdéses lakás bérlője is kijelentjük, hogy oly tisztességes házi urunk van, amelyre még akarva sem mondhatunk semmi rosszat.

A nagyérdemű közönségnek módjában áll megtekinteni a Hullám-utca 8. sz. kérdéses házat, akkor majd látni fogja, hogy nem kártyavárról van szó, hanem egy olyan masszív házról, amelyet csak irigyek kifogásolhatnak.

Lakosok: Lówy Józsefné, Novák Antalné, Marton Bertalanné, özv. Temesváry Lászlóné, Gábor József, Rákosi Károlyné, Friedländer Hermanné, Kubik Béláné, Horny Lajosné, özv. Weisz Jenőné, özv. Lówy Márkné, Hummer Andrásné.

321

Szeged város hölgyközönségéhez!

Tisztelettel értesitem nagybecsű vevőkörömet, hogy Winternitz Márton ur hirdetése rám vonatkozólag minden komolyabb alapot nélkülöz amennyiben fiókját január hó 10-én otthagytam de nem csak, hanem február hóban saját nevem alatt, teljes önállósággal női divatruházat nyitok.

Különb is saját reputációm védelmére a szükséges lépéseket megtettem.

Tisztelettel

Tarján Illés.

320

„ÁRVAY DESSERT”

csokoládés
sütemény-
különlegesség.

Kellemes ízösszetétel.

Művészi kiállítás.

Egyedüli készítője:

Árvay Sándor és Fia

cukrász

SZEGED, Klauzál-tér 1.

Kapható az összes
kávéházakban és
éttermekben is.

316

Viszonteladónak árkedvezmény!!!

Butorszállításokat helyben és vidékre, beraktározást száraz raktárhelyiségben

Ungár Benő szállító
Szeged, Jókai-utca 1. sz. Telefon 34.

228

* B rovatban a közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SPORT.

Korcsolyaversenyek.

Fényesen sikerült korcsolyaversennyel és tüzijátékkal egybekötött ünnepélyt rendezett vasárnap délután a szegedi korcsolyázó egyesület. Már délután három órakor a korcsolyázók százai lepték el a tükörsima jeget. A 46. gy. ezred teljes zenekarának muzsikája mellett készültek a különböző versenyekre. Este fényes tüzijáték fejezte be a sikerült ünnepélyt, amelynek rendezése körül elsősorban a korcsolyázó egyesület agilis elnökét, Gaál Endrét, illeti az érdem. Mellette a versenyeket Rack János dr., Tarján Oszkár, Kaszó Elek, Schmidt Gyula és Balog Nándor rendezték. A díjakat Abaffy Rózsa és Lasz gallner Nóra osztották ki. A versenyek eredménye a következő: Sikfutás 500 m. I. Lengyel László 50 mp. II. Benyács Aladár, III. Erőssy Béla. Páros verseny 300 m. I. Takács Lily és Németh Imre. II. Klonkay Ida és Száva Péter. III. Márer Anna és Márer Béla. Műkorcsolyázó verseny. I. Takács Elemér, II. Bokor Endre. III. Erőssy József. Apróságok versenyében első lett Beck Verácska, egy öt éves bájos kis leány. Díjakat kaptak még: Schatz Ágneska, Márer Rizus és Böske, Szabó Vali, Frankl Magdus.

*

Vasárnap délelőtt 11 órakor előkelő közönség jelenlétében volt a felső ipariskolai tanulók döntő műkorcsolyaversenye. A zsüri, amely állt Hauser Rezsóné és leányai, Vas Erzsike, Perjéssy Irénke, Szijgyártó Albertné és leánya Irénke, Wellisch Lajos. Elnökül egyhangulag Gaál tanácsnokot, a szegedi korcsolya egyesület igazgatóját kiáltották ki. Az előkorcsolyázást Herusch Arthur okl. gépészmérnök, a felső ipar tanára végezte igazi művészettel. Az előírt figurákon kívül minden versenyző külön szabadon választott számot is mutatott be a közönség legnagyobb tetszésére. Az első díjat Vozarik Sándor, a másodikat Szvoboda Ferenc vitte el, kik kiváló műkorcsolyázásuk által a közönség teljes elismerését és viharos tapsait nyerték el. Gaál tanácsos vezette a szabadon választott figurákat, ki nyugodt, előkelő, finom műkorcsolyázása által egyrészt a nézőközönség előtt nagy feltűnést keltett, másrészt a résztvevő műkorcsolyázóknak mintául szolgált.

A Szakból. Vivás a SZAK bar. A Szegedi Athletikai Klub a január 18-iki közgyűlésén megalakította a vivó szakosztályát és az egyesület most már komolyan foglalkozik a vivás fellendítésével. A Szak.-nak az a terve, hogy mérsékelt díjfizetések mellett a tagoknak alkalmuk nyíljon a vivás elsajátítására és kultiválására. A klub tagjai e célból f. hó 29-én, csütörtökön este a Szak. Corso-kávéházi hivatalos helyiségében értekezletet tartanak, miért is az érdeklődőket ez uton is meghívja a vezetőség. — Választmányi ülés. A Szak. ujonnan megalakított választmánya f. hó 31-én, szombaton este 9 órakor tartja első ülését a Szak. Corso-kávéházi hivatalos helyiségében. A választmány tagjai ez uton is felkéretnek, hogy az ülésen lehetőleg teljes

számban megjelenjenek. — Birkozás a Szak.-ban. Jelenleg Szegeden tartózkodó Pongrácz representatív birkozó vállalkozott arra, hogy a Szak. birkozóit trenirozza. Azon tagok, kik a birkozást kultiválni óhajtják, Boros Nándor osztályvezetőnél bejelenthetik ezen szándékukat.

A Magyar Labdarugók Szövetsége délkerülete szombaton este 8 órakor tartotta ez évi rendes közgyűlését, melyen a tisztikar mandátumát további fél évre meghosszabbították. A tisztikar működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, valamint Kovács Ödön dr. kerületi előadónak is, amiért a kerület működéséről kimerítő és tartalmas jelentést készített.

Aki magot vet, fákat ültet,
virágot tenyészt és kertjében gyönyörködni akar, az forduljon

MÜHLE ÁRPÁD
kertészeti nagytelepéhez

141
≡ **Temesvár.** ≡

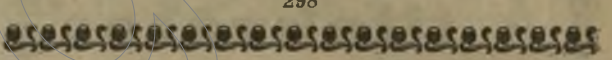
Diszfőárjegyzék ingyen és bármentve

Méz!

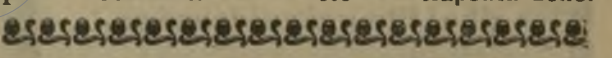
Kiváló minőségű akácméz

- 1 kiló ára . . . . . 1 K 40 fillér.
- 1/2 " " . . . . . — K 75 fillér.
- 1/4 " " . . . . . — K 40 fillér.
- 1/8 " " . . . . . — K 20 fillér.

Kapható: a **Központi Tejcsarnok** összes fiók-tejcsarnokaiban.

A Rókus-városrész elismert vendéglője
Szűcs András
Kossuth Lajos-sugárút 58.
Italok, ételek elsőrendűek. Szalonsör literes palack 60 fillér. 353 Naponta zene.

VAJAT.

Havasi tea-vajat mindennap frissen érkezve, hozzáférhető árban ajánlok nagyban és kicsinyben. Tisztelettel **FARKAS L** Kigyó-utca 3. sz. Telefonszám 571. 1488

BACH JENŐ és TESTVÉRE
szén-, koks- és tűzifa-nagykereskedés.

A Magyar Általános Hitelbank szén osztályának képviselője. Lupényi, vulkáni és porosz-bányák szén- és kokszttermékeknek eladása. A szegedi légszuszgyári kokszttermékének kizárólagos elárusító. Helyi raktárunkból a detail eladást a legpontosabban eszközöljük. Írásbeli megkeresésre ajánlattal szolgálunk. 1553 Teljes tisztelettel

Bach Jenő és Testvére.
Iroda, fa- és széntelep Szent István-tér 12-13. szám alatt.

Telefonszám 126.

TARJÁN ILLÉS

néven vezetett fióközletemben Kárász-utca, Ungár-Mayer-házban, Corsókávéház mellett, az árukat alant felsorolt árak mellett árulom:

- 32 koronás elegáns damentuch pongyolák . . . . . 12.— kor.
- 30 koronás elegáns ratiné pongyolák . . . . . 10.— kor.
- 15 koronás double flanel pongyolák . . . . . 3.50— 4.80 K
- 15 koronás szép bársony és szövetblousok . . . . . 5.— kor.
- 16 koronás gyapju creppon tangóblousok . . . . . 5.— kor.
- 4 koronás divatos barchetblousok . . . . . 1.20 kor.
- 20 koronás jó minőségű selyemalsók . . . . . 7.— kor.
- 42 koronás női téli kabátok . . . . . 10.— 15.— K
- 30 koronás női lüsterkabátok . . . . . 8.— 10.— K
- 40 koronás női szövetcostümök . . . . . 10.— 15.— K
- 30 koronás női finom aljak . . . . . 5.— 10.— K

Leánykabát, kötők, clott- és lüsteralsók.

177

A fűdőgyógyintézfekben

am Davos, Arosa, Meran, Arco sfb. ben a

SIROLIN Roche

mint rég bevált szer állandóan van használatban. } Jzletes, érvégyger jesztő és különös
Aránylag rövid idő alatt enyhífi és megszünteti } jó hafást gyakorol a közérzésre.
a légzőszervek betegségeit.

Eredeti csomagolásban 4.-kor ért kapható minden gyógyszerfárban.

Közgazdaság.

A Kis-Kun-Dorosmai Takarékpénztár jelentése.

A Kis-Kun-Dorosmai Takarékpénztár igazgatósága most bocsátotta ki a múlt évi jelentését. Ez a szépen fejlődő intézet a múlt évben is igen jó eredménnyel dolgozott. Az intézet közgyűlése február 8-án lesz. Az évi jelentés a következő:

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény, valamint az alapszabályainknak megfelelően van szerencsénk intézetünknek ezen XVI-ik rendes közgyűlésén évi jelentésünket és ezzel a lefolyt 1913-ik üzletév zárszámadásait a következőkben előterjeszteni.

A lefolyt év elején tapasztalt kedvező külpolitikai események arra következtettek, hogy a nehéz küzdelmekkel teli gazdasági válság-
nak immár vége és ezután legalább türehető normális állapotok lesznek. Ez azonban csak csekély részben és több hónappal később teljesült, amennyiben az első balkáni háborút a második — az osztozkodáson való ugynevezett marakodás — követte, mely késleltette a közgazdaság minden terén ejtett sebek gyógyulását.

Ezen küzködésből a magyar gazdasági élet minden ága alaposan kivette a részét. Bennünket azonban, kik a gazdasági életben felelősségteljes állásokban, idegen pénzek kezelésével és megőrzésével vagyunk megbízva, első sorban érdekel, hogy az elmúlt esztendő eseményeiből okulva, az ebből meritett tanulságokat felhasználjuk és azokat ezentul szem előtt tartjuk.

Vidékünk mezőgazdasági termelése elég kedvezően alakult. A szemes termények minőség és mennyiség tekintetében jó eredményt szolgáltak. Borban elég jó minőség mellett a termés a tavalyinál kedvezőbb, jó közepesnek mondható. A bor kivételével, mely részben még eladatlan, terményeink mind jó árban és gyorsan pénzzé váltattak, mégis tokegyűjtés, megtakarítás nem volt észlelhető. Jelentékeny összegek elmaradtak községünk lakosságának azon számottevő részéről, kik a mezőgazdasági munka mellett téglagyártással és földmunka vállalkozásával foglalkoznak. Ezen szorgalmas és jókereső népek az építkezési válság folytán és nagyobb köz munkák hiányában keresményüktől elestek.

Intézetünk pénzügyei a lefolyt éven át mindig kedvezően folytak. Tevékenységünket az eddig gyakorolt elvekhez képest, az eddigi irányban és korlátokon belül érvényesítettük. A helyi viszonyokat szem előtt tartva igyekeztünk feladatunknak megfelelni. Minden jogos és elfogadható kölcsönkérelemnek eleget tettünk. A velünk összeköttetésben álló pénzügyintézetek s ezek élén az Osztrák Magyar Bank (szegedi fiókja útján) a legnagyobb készséggel támogattak bennünket. A mi érdekkörünkhöz tartozó közönség pedig teljes bizalommal irányunkban a fenforgó körülményekhez mérten takarékbetéteink állományát növesztette.

A tavalyinál kedvezőbb üzleti eredmény saját tőkék jobb jövedelmezőségének tudható be.

Tisztelt Közgyűlés!

Mielőtt az üzleteredmény hovaforrása iránti indítványunkat előterjesztjük, szíves figyelmüket felhívjuk arra, hogy a most bemutatott mérlegünk, intézetünk kezdetétől, a tizenötödik.

Ez alkalommal meglepéssel emlékezünk az elmúlt évekre, megállapítjuk, hogy tartaléktőkénk, — az alaptőkéhez mérve, — elég kedvezően gyarapodtak, ezért is, továbbá mivel a pénzügyviszonyok már huzamosabb idő óta, a befektetett tőkék nagyobb kamatoztatását kívánják, javasoljuk, hogy az eddig fizetett 8 K helyett 10 K fizetessék osztalékul az 1913.

évre és ezek szerint a most bemutatott mérlegünk és üzleteredmény-számlánkon mutatkozó 34.476 K 40 f

tiszta haszonból vonassék le az alapszabályok 87. §-ában előírt módon

10% a tartalék-alapra . . . . . 3.447 K 64 f

16% az igazgatóság . . . . . 5.516 K 22 f

3% a felügyelő bizottság . . . . . 1.034 K 29 f

3% a tisztikar . . . . . 1.034 K 29 f

2% a nyugdíjalapra . . . . . 689 K 53 f 11.721 K 97 f

marad 22.754 K 43 f

ezen összegből fizetessék osztalékul az 1913. évre 2000 drb részvény után á 10 K. . . . . 20.000 K — f

a még fennmaradó 2.754 K 43 f

összegeből csatoltassék 2000 K a tartalékalaphoz, 754 K 43 f a nyugdíjalaphoz, mint külön dotáció, — mely indítványunk elfogadása esetén a kifizetendő részvényenkinti 10 K (10%) osztalék felül, tartalékalapjaink a lefolyt évben saját kamataival, a rendes és rendkívüli dotációkkal 148.986 K 60 f-re emelkedne. Az osztalékot javasoljuk a közgyűlésünket követő naptól kezdve pénztárunknál Kiskundorosman vagy a „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“-nál Szegeden kifizettetni.

Ez alkalommal sajnálattal jelentjük, hogy Eszes Imre ur, sokoldalú elfoglaltsága következtében, igazgatósági, Adler Bernát ur községünkben történt elköltözése folytán felügyelő-bizottsági tagságáról lemondott. Mély sajnálkozással említjük Felmayer Sándor ur a felügyelő-bizottság, Farkas József ur a választmány tagjának elhalálását. Mindkettőben intézetünk hü barátot és buzgó pártolót veszített.

A tárgysorozat 4. pontja szerint méltóztatassék a felügyelő-bizottságot két új tag választásával kiegészíteni, végül pedig kérjük Önöket, hogy a felügyelő-bizottság jelentése alapján az előterjesztett mérleget, az üzleteredmény hovaforrása iránti indítványunkat és egyéb javaslatunkat elfogadni és úgy részünkre, valamint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadni szíveskedjék.

Kiskundorosma, 1914. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

A budapesti tőzsde jubileuma. Tegnap ünnepelte a tőzsde fennállásának félszázados évfordulóját. Az ünnepelés diszülés keretében történt, amelyen megjelentek Harkányi János, Teleszky János, Ghillány Imre és Balogh Jenő miniszterek, Wekerle és Széll Kálmán volt miniszterelnökök, Lers és Madarassy államtitkárok, azonkívül a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekképviseletek vezetői. Az ülést Horváth Elemér tőzsdeelnök nyitotta meg és jelentette, hogy a tanács jótékony célra 83.000 koronát szavazott meg, amelyből a munkanélküliek 15.000 koronát, az Erzsébet királyné szanatórium 12.000 koronát, a Kereskedelmi kórház 6000 koronát, a Kereskedők menháza tízezer koronát, a tőzsde segítő egyesülete 5000 koronát, a tőzsdealkalmazottak segítő egyesülete 5000 koronát és a Hirlapírók Nyugdíjintézete 5000 koronát kap. Megszavaztak azonkívül öt éven át évi 2000 koronát a Budapesti Kereskedelmi Akadémia egy-egy jelesen érettségiző növendékének utazási ösztöndíj címén. Az elnöki jelentések után Harkányi János kereskedelmi miniszter a kormány nevében üdvözölte a tőzsdét és átnyújtotta a már ismert kitüntetések. Utána az egyes érdekképviseletek, az osztrák tőzsdék képviselői mondtak néhány üdvözlő szót, majd elhatározták, hogy a jubileumot a tőzsde épületében emléktáblával fogják megjelölni.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 26. A határidőpiacon általában meglehetősen jelentéktelen volt a forgalom, de az irány azért szilárd maradt, sőt a jegyzések tovább javultak (az áprilisi buzát 12 koronán is kötötték), mert a kőszem szilárdsága, a hideg időjárás, a még mindig nagy kontremin-pozíció stb., további fedezővásárlásra készítette a helyi spekulációt. Az árfolyamok a következők:

Buza áprilisra 11.99. Buza októberre 10.07. Rozs áprilisra 9.02. Rozs októberre 8.61. Tengeri májusra 6.93. Tengeri júliusra 7.07. Zab áprilisra 7.93. Zab októberre 7.87. A készáruvásáron 5 fillérrel szilárdabb volt az üzlet.

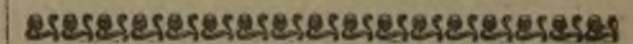
A budapesti értéktőzsde.

Budapest, január 26. A mai előtőzsdém kezdetben üzletelenség miatt volt panasz, utóbb Bécsből kiindulva jobb fölfogás került a napirendre. Állítólag Albániából megnyugtató hírek érkeztek és a pénzpiac javulása elől már nem lehet elzárkózni. A sok kínálat nálunk is megcsappant, helyébe keresletet észleltünk, mert a küszöbön álló ultimóhalasztás alkalmával darabhiány miatt volt panasz. A nemzetközi piacon a magyar hitelrészvény, a helyi piacon a városi és a közuti 2—3 koronával drágább áron volt keresett. A készáru-piacon üzlet nem volt. A járadékpiacon kissé javult. A koronajáradék 10—15 fillérrel javult. A zárlat szilárd és élénk.

Kötöttek: Magyar hitel 840—840.50. Osztrák hitel 633.75—634.50. Jelzálogbank 435—436. Agrárbank 512—513. Magyar bank 527. Magyar villamossági 547—550. Temesvári szesz 540—541. 4 százalékos koronajáradék 83.10—83.17 és fél. Városi villamosvasut 318.50. Közuti vasut 617.50—619.50. Rimamurányi 642. Belvárosi takarékpénztár 621. Általános kőszén 1025.

Vizállás.

	— jan. 25.	— jan. 26.
	0 alatt 0 felett	0 alatt 0 felett
M.-Sziget	— 0.04	— 0.04
V. Nemány	— 0.30	— 0.14
Tokaj	— 1.78	— 1.78
Szolnok	— 1.46	— 1.40
Csongrád	— 1.25	— 1.22
Szeged	— 1.98	— 1.98
Törökbecse	— 1.20	— 1.20
Gyoma	— 0.56	— 0.46
D-va	— 0.34	— 0.32
Arad	0.64	0.68
Makó	— 0.94	— 0.96
Tisza Fűrés	—	—

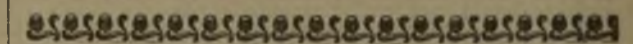

Hol lehet uri izlést
bőröndöket

vásárolni?

Szegszárd Józsefnál
Iskola - utca 11. sz.
Telefon 10-74.

Londoni kiállításon
aranyéremmel
kitüntetve. 500

GYERÜNK CSAK!!
BESZÉLGŐPÉTEK és LEMEZEK, FUVÓS és VONÓS HANGSZERT,
CIMBALMOT, ÓRÁT, ÉKSZERFÉLET, REVOLVERT, LÁTCŐVEIT,
FÉNYKÉPEZŐGÉPEKET, OPTIKAI és HÁZTARTÁSI
CIKKET VÁSÁROLNI ELŐNYÖS RÉSZLETRE IS.

SZANTÓ LAJOS
SZENTLŐRINC TELEPÉNY SZEGED (VÁROSI RÉSZEN).
NEM TUCZAT ARU!
NEM ÜRES REKLAM!!
JO HIRNEVŰ CESEM
KÉZESKEDIK MINDENÉRT!

Az eredei „Pathefon“ tünelkúni beszélőjopek és
lemezek nagy aktára.

Mindenféle betegségnél
a legbiztosabb hatása
házi szer a

PALMA

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és a készítőnél, dr. Szelényi
Árpád gyógyszerésznél Debrecen. (Próbaüveg 40 fillér.)

Kis hirdetések.

Minden kis hirdetés belkiatása legalább 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillérbe vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A kis hirdetések előre fizetendők. Írásokokat a kiadóhivatal ad, levélbeni kérdésekre a válasza való bélyeg mellékelendő. Telefon-írásokat nem ad a kiadóhivatal.

Adás-vevés.

Butor. Urasági butor használatlan állapotban, u. m.: ebédlő, hálószoba, szalon, előszobafal, könyvszekrény stb. minden elfogadható árban eladó. Megtekinthető naponta d. e. 9—12, d. u. 2—5-ig. Deák Ferenc-utca 22. szám, II. emelet, 6. sz. alatti lakásban. 6374

Világhírű „Pfaff“ varrógépek, valamint az Escpress „Couriér“ írógépek egyedül nálam kaphatók. Bemutatás vételkötelezettség nélkül. Szántó József géparúháza Szeged, Városi bérpalota. 202

Foglalkozás.

Zongoratanítás. Dr. Szegheő Gyuláné, lakik Zászló-utca 7. sz. a., zongoraórákat ad. Kezdőket, haladókat gyakorol, akár saját lakásán, de óhajtásra házhoz is megy.

Lakáshirdető.

Lakás. 3 szobás emeleti lakás kiadó a „Szegedi Napló“ házában.

Lakás. Keresek 2 szobás modern, tiszta lakást a Belyárosban. Leveleket „Májusra“ jellegére kérek.

Csinosan butorozott különbejáratu, tiszta utcai szoba előszobával, villanyvilágítással kiadó. Cim: Petőfi-u. 6. sz. (Kass mögött.) I. emelet, 8. sz. ajtó.

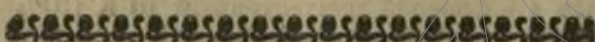
4 szobás teljesen comfort lakás azonnal és egy 5 szobás május hó 1-ére kiadó a Bokor-palotában, Valéria-tér. Tudakozódní a házmesternél, vagy Bokor János cégnél, Valéria-tér sarok. 623

Uri lakás, teljesen különálló, 3 szoba és minden modern kényelemmel, május 1-re kiadó dr. Regdon Jókai-utca 6/a. sz. házában. Villamos megállóhely. Befásított udvar. 6142

Különféle.

Lelki megnyugvásra vágyom című kis-hirdetést a szövege miatt nem közölhetjük.

Váltókölcsonnt életbiztosítási kötvény mellett azonnal folyósít „Mercur“ bankbizományi iroda, Feketesas-utca 7., I. emelet. Telefon: 408.

„Varázsfuvola.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A varázsfuvola rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner Hangszer-Király országsszerte elismert legjobb hangszerárúházában kapható. Budapest, József-körút 15. — Gyors javító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket. 496/3

44651—II. 1913. szám.

149

Hirdetmény

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

A magyar korona országai területén bel- és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénzforgalmi, szállítási s bármilyen más haszonhajtó céliből nyereségre alakult, vagy üzleiben tartott s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek üzleti jövedelmek után, amennyiben ezek a bányaadóról szóló törvény határozmányai alá nem esnek, az 1875: XXIV. törvény-cikkben meghatározott elvek és szabályok szerint adóznak.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek igazgatói vagy üzletvezetői a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) az 1914. évi március 15—31. közötti időben benyújtandó üzleti jövedelmbevalláshoz a részvények utáni osztalékok, illetőleg kamatok felosztására és kifizetésére vonatkozó közgyűlési határozatnak szabályszerűen hitelesített kivonatát s a vállalat, egyesület jövedelmi mérlegét (nyereség- és veszteség-számláját) csatolni tartoznak. Ha a jövedelem-mérlegben más községekben lévő oly fióküzletek jövedelmei is befoglaltatnak, e körülmény a fióküzletre eső jövedelemnek kitüntetésével a bevallási íven megjegyzendő.

Az adóalap helyes megállapítása céljából a vallomás-hoz csatolandó még:

1. a vállalat tulajdonát képező állampapírok és egyéb adómentes értékpapírok jegyzéke;
2. az üzleti költségek részletes kimutatása;
3. a közgyűlési határozatnak a behajthatlan követelések törlesztésére vonatkozó kivonata.

Mindazok a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek, melyeknek igazgatóságai a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá tartozó jövedelemforrásokat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezetek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlannal mondják be, vagy eltitkolják, avagy hamis vallomást adnak, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1909. évi XI. t. c. 93. (az 1908. évi 50.000. sz. hiv. összeállítás 201.) §-a értelmében büntetendők.

Kelt Szeged, 1913. évi január hó.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

A Kis-Kun-Dorosmai Takarékpénztár Részvénytársaság 1913. évi Zárszámadása.

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

VAGYON	K		f		TEHER	K		f	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztár-számla	66828	23			Részvénytőke-számla	200000	—		
Váltó-számla	834668	41			Tartalékalap-számla	121002	80		
Jelzálogkötvény kölcsön-számla	659807	56			Nyugdíjalap-számla	21092	20	342095	—
Kezességi kötvény kölcsön-számla	8910	—			Takarékbetét-számla	1050362	13		
Folyószámla adósok-számla	132439	25	1702653	45	Folyószámla betét-számla	29905	29	1080267	42
Intézeti ház-számla	45000	—			Visszleszámitolási-számla	362513	41		
Berendezési-számla	2400	—			Osztalék-számla	200	—		
Bélyegállomány-számla	600	—	48000	—	Hitelezők-számla	3782	20	366495	61
Értékpapír-számla			89715	26	Átmeneti kamat-számla			17034	28
					Bgyenleg, 1913. évi haszon			34476	40
			1840368	71				1840368	71

Tartozik

Üzleteredmény-számla.

Követel

TERHEK	K		f		JÖVEDELMEK	K		f	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Betéti kamat	48789	05			Kamatok:				
Visszleszámitolási kamat	26209	72	74998	77	Váltók után	66139	74		
Tiszti fizetések és lakbérek	12800	—			Jelzálog kötvények után	51563	39		
Napibiztosítási díjak	1497	50			Kezességi kötvények után	743	72		
Üzletköltség	3368	56	18266	06	Folyószámlák után	684	28	119181	13
Adó:					Jutalék és díj			16131	47
Allami és községi adó	6842	12			Értékpapírkamat			4353	80
Betétkamatadó	5083	05	11925	17					
Bgyenleg									
1913. évi haszon			34476	40					
			139666	40					

Fiala Károly s. k. könyvelő.

Kiskundorosma, 1913. évi december hó 31-én.

Balázs Márton s. k. pénztárnok.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Jerney Zoltán s. k. elnök-igazgató.

Csányi János s. k. alelnök.

Vadnai Ede s. k. vezértitkár.

Dr. Beregi József s. k.

Brunner István s. k.

Kis Arnold s. k.

Kiss Vass József s. k.

Dr. Nagy Miklós s. k.

258

Megvizsgálta és helyesnek találta A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dudás Bódog s. k.

Kiss Károly s. k. elnök.

Fodor Mihály s. k.